

INCA REVISTA

Número 48

MAIG 1998

Preu: 250 Pta.

SOM UN POBLE:
TENIM UNA LLENGUA, LA VOLEM VIVA!
TENIM UNS DRETS, ELS VOLEM ARA!

SANT JORDI '98

**ELS NINS I NINES DELS ESPLAIS
D'INCA, SOBRE POEMES DELS
NOSTRES AUTORS, IL·LUSTRAREN
AQUESTS QUATRE LLIBRES**

Edita: Obra Cultural Balear
Delegació d'Inca

Presidenta: Mª Mercè Puig Viñeta

Direcció i coordinació:
Jaume Gual i Mora
Llorenç Massutí i Nicolau

Col·laboradors en aquest número:

Joan Bassa i Vallori
Pere Castelló Bergas
Santiago Cortés i Forteza
Rafel P. Cortés Forteza
Aina Ferrer Torrens
Gabriel Fiol Mateu
Pere Fiol i Tornila
Bernat Forteza i Fuster
Carme Lorente Gelabert
Pere Joan Llabrés i Martorell
Lluís Maicas Socias
Pere A. Massutí Ramis
Antoni Mateu Garau
Miquel Pieras Villalonga
Esperança Ramis de Plandolit
Pere Rayó i Bennàssar
Antoni Rodríguez i Mir

Fotografies:

Sebastià Garcias Ramis
Arxiu de l'OCB

Publicitat i subscripcions:

Tel. 50.00.89 i 50.25.93

Redacció:

Vidal, 5 entresol
Apartat de correus 156
07300 - INCA

Dipòsit legal:

PM 451 - 1986

Imprimeix:

Gràfiques SIBA, S.L.
Enginyer Felicià Fuster, 21
Tel. 52.32.44
Santa Margalida

*Els articles signats només expressen
l'opinió dels seus autors*

ÍNDEX

EDITORIAL	3
LA PARRÒQUIA AVUI	4
ADÉU A UN CONCERT (DE SIRENES)	5
QUATRE AUTORS DINS EL BLAU	6
CRÒNIQUES DE TRÀNSIT	7
LES POSSESSIONS D'INCA: Son Catlar	9
TEXTOS DE TRÀNSIT	10
INAUGURACIÓ DE LA RESTAURACIÓ DE L'ESGLÉSIA DE SANT BARTOMEU D'INCA	11
REPERCUSSIONS A INCA DE LES BANDOSITATS DEL SEGLE XVII (i 3)	14
MIQUEL DURAN I SAURINA	14
ENTREVISTA: <i>L'amo en Miquel Rosselló</i>	16
ESPORTS: RAFEL NICOLAU RAYÓ	19
LA FUNCIÓ SOCIAL DE LA MÚSICA	21
LA UNIÓ MUSICAL INQUERA	23
L'ESCOLA DE MÚSICA JAUME ALBERTÍ, UNA ESCOLA PEL POBLE	24
ESPERONS I DITADES DE MEL	26
ACTIVITATS DEL TRIMESTRE DE L'OCB	27
VIATGE AL PAÍS DELS CÀTARS, CATALUNYA NORD	28
CONCURSOS I CONVOCATÒRIES LITERÀRIES	29
L'AJUNTAMENT INFORMA	31
TEMPS ERA TEMPS	32

EDITORIAL

La comissió pertinent del Parlament de Madrid ha aprovat la **nova llei de règim fiscal** especial per a les Balears. Pel que hem vist no serà, ni de lluny, la que aprovà el Parlament Balear l'any 1995, una vegada més ha quedat clar que la Moncloa té molt més pes que el Consolat de la Mar.

Una de les esmenes presentada per minoria catalana, a instàncies dels nacionalistes de les Balears, fou acceptada i consisteix amb una rebaixa fiscal a les empreses que defensin i protegeixin el medi ambient. Així, per exemple, els hotelers que estalviïn aigua i energia o espongin i dignifiquin les seves zones, pagaran menys a l'impost de societats. La mesura pot resultar important ja que vincula i lliga, per primer cop, la fiscalitat amb la sensibilitat ecològica.

L'articulat del **nou Estatut d'Autonomia** (reforma de l'Estatut) fet a la mida de Madrid, dibuixa una autonomia menor. No sols perquè la nostra comunitat no té capacitat de recaptació i gestió dels seus propis recursos econòmics, sinó perquè renuncia a aspectes essencials dels nivells autonòmics de les comunitats autònomes capdavanteres. Així, per exemple, les Balears no podran comptar amb una policia autònoma. Pel que fa a la llengua, ha quedat palès, un cop més, la fragilitat de conviccions de certs àmbits polítics que només entenen que hi ha una llengua oficial que és el castellà i una llengua d'estar per casa, folkloritzant, que no se sap bé quin nom té. Tot junt conforma un garbuix de prejudicis, ignorància, autoodi i inconsciència.

La **visita de Jordi Pujol a Mallorca**, convidat pels nacionalistes de les Illes, despertà reaccions diferents en els partits polítics de la nostra comunitat. Pujol és, per una part, el punt de mira del Govern Balear, és un bon interlocutor i un generós col·laborador en moltes de les gestions polítiques, fetes pel nostre Govern; però també és un punt de referència obligada per als partits nacionalistes i per bona part de la societat civil il·lenca. Podem dir que l'actitud del president de la Generalitat mai no havia estat tan positiva per a les Balears, aquesta es fonamenta en el respecte, la no ingerència i l'admiració pel que fa al desenvolupament econòmic i social de les Illes. Fou clar el seu missatge d'integració i de ponderació adreçat a tot el nacionalisme il·lenc. La comunitat balear ha d'assolir encara majors fites d'autogovern i ha de superar la fase política actual. Una societat econòmicament dinàmica com la nostra, necessita integrar aquests sectors dinamitzadors en un projecte comú, ambicions i engrescador d'autogovern.

Recentment hem pogut veure l'actitud mesquina i miserable de la Generalitat valenciana amb el **llegat de Joan Fuster**. Sens dubte la seva persona i obra representen una part essencial del poble valencià. Potser no tota perquè l'escriptor, per diverses raons, era excessivament catalanista. Però la seva obra és perenne i mereixia ser valorada. Discutit en vida, perseguit, cremat en efígie, hauria, com a mínim, de ser respectat ara que és mort. És deplorable que la seva casa pairal, que ell volia destinar a biblioteca, estigui a punt de ruïna, mentre la Generalitat inaugura edificis futuristes. Això només s'explica per un odi recalentit i un complex d'inferioritat difícils de confessar. La premsa es féu ressò del despreci al llegat de Fuster amb aquestes paraules, referides al govern de la Generalitat valenciana: "*Aquests xicots del Partit Popular són capaços d'encendre combustible per a falles on hi hagi xiprers de desolació*".

Un any més l'**Acampallengua**, celebrat enguany a Calvià, una gran trobada de joves, de gent que estima un poble. La gran participació de castellanoparlants és esperançadora, ja que significa que, poc a poc, tothom pren consciència de la importància d'integrar-se dins la societat i de difondre la cultura i l'idioma autòctons. La germanor va imperar al llarg de tota la jornada entre els milers de persones que participaren en les diferents activitats d'esplai i culturals.

La IV Diada popular per la Llengua, la Cultura i l'Autogovern, enguany sota el lema *Vine a plantar cara!*, *Tothom a Cort*, ha fet que el poble de les Illes hagi sortit al carrer i reivindicat, un any més, que **Som un poble: Tenim una llengua, la volem viva; Tenim uns drets, els volem ara**.

LA PARRÒQUIA AVUI

En el darrer número parlàvem -en l'avinentsa dels 750 anys de la Bul·la on surten les 35 primeres parròquies de Mallorca- del que havia estat la parròquia. És evident que no ho diguérem tot.

Ho resumia així: La Parròquia com

- Lloc potenciador del poblament
- Lloc articulador de la societat
- Lloc impulsor de la cultura
- Lloc acollidor per a malalts i marginats

Aquests punts també els vaig tractar en el Pregó de Setmana Santa que enguany m'encarregaren i que, degut a l'avinentsa dels 750 anys, no vaig poder rebutjar. Allà vaig concretar cada punt a la nostra història inquera.

Conscientment he marginat d'aquestes exposicions un fet molt clar, perquè ens duria a tot un seguit de constatacions que serien treballoses i engorroses. És el fet de que l'Església impulsàs certs conreus. Conreus que propaguen la trilogia mediterrània: pa, vi i oli. Potser ens demanarem si l'Església empra aquests productes en els seus Sagraments (pa i vi per a l'Eucaristia; oli en les Uncions que fa en el Baptisme, Confirmació, Orde Sacerdotal i Unció dels malalts) perquè va néixer a la riba de la Mediterrània o per altres raons. Jo crec simplement que si Jesús haguera viscut en altres cultures hauria fet altres coses, però va viure en la Mediterrània, i els seus Sagraments estan amarats d'aquesta realitat.

L'Església cuidà que no mancàs pa i vi per a les misses que s'havien de celebrar, i oli per a les uncions que s'havien de practicar. D'aquesta manera afavoria també la vida dels seus fidels en la feina i en la festa. En la nostra història inquera, tan rica en cellers, no hi pot mancar el Celler del Sr. Bisbe, si bé a Mallorca no ens ha arribat cap producte monacal que s'estengués pels nostres mercats i ens parlàs de l'art etílic, com hi ha altres llocs que han excel·lit en qualque producte fruit de la vinya i que alegra el cor de les persones.

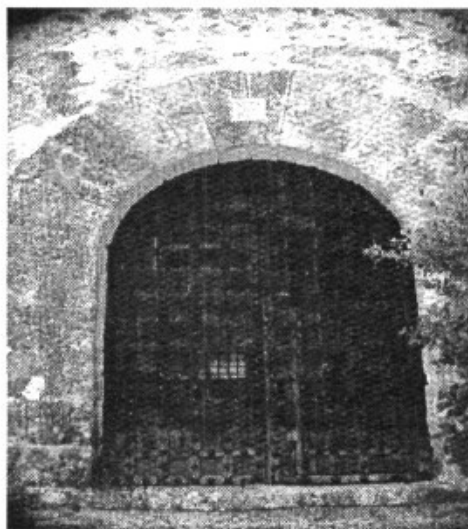
Ara ens podríem demanar: I la Parròquia té futur?. La resposta no és simple. És cert que la parròquia clàssica està fonamentada damunt el que deim territorialitat. Ho veim a Inca. Ca nostra, per estar a tal o qual carrer, pertany a Santa Maria la Major, a Jesucrist Rei o a Sant Domingo. La situació geogràfica determina la pertinença a una o altra parròquia. També hi ha altres "parròquies". Podem parlar de les parròquies personals. Tot el personal militar té els seus "rectors castrenses" independentment del lloc on visqui. També tenim una parròquia pels gitanos, una altra pels catòlics de parla alemanya, una pels de parla anglesa o francesa... i darrerament s'ha creat la dels qui pertanyen a l'Opus Dei. El Sr. Bisbe, així com en crea de noves fixant-se en l'aspecte geogràfic, en pot crear davant les noves necessitats que van sorgint en cada ocasió.

En mig de totes aquestes coses la parròquia pot i haurà d'afavorir tot un seguit de coses i a mesura que doni satisfacció a les necessitats actuals de la gent, cobrarà o perdrà rellevància en el nostre món.

Una tasca que pens és engrescadora per a la parròquia tradicional és la de potenciar la part espiritual de la persona. La societat actual està molt marcada pel consum de béns materials: mobles, electrodomèstics, àrees comercials, viatges, informàtica... el màrqueting domina, controla i manipula moltes esferes de les nostres persones i de la nostra societat. Són molts els qui compren el que no han de menester. Inclús aquesta ciència és experta en crear necessitats que llavors mira de satisfer mitjançant tal o qual producte. No crec que escapi a ningú que aquesta art també ha entrat en el camp espiritual de l'home, i no manquen predicadors a tast, que diuen el que la gent vol escoltar i també passen la bacina sabent tocar el cors i les butxaques de molts oients (ràdio, TV, Premsa, ONG, Associacions humanitàries... hi ha de tot).

Església de Sant Pere d'Escorca

Aquí la parròquia pot ajudar-nos molt: gaudir de l'art que tenim. Són moltes les imatges i formes arqui-tectòniques

que té l'Església i ens poden donar un vertader plaer estètic. Si ens endinsam en el camp de la música trobarem que la producció religiosa és immensa i sens dubte s'aniran produint noves coses i bones en aquesta àrea, producció que ennobleix al que s'hi atansa.

La creació sempre ha estat el camí per arribar a Déu. Ara es parla molt d'ecologia. Cal que la parròquia ens prepari per a poder fer una lectura religiosa d'aquest magnífic món on vivim i que com més estudiem, més ens pot acostar a Déu. Quants de místics no té l'Església que han sabut llegir en aquest gran llibre que és la Creació, la petja del Creador i Pare de Jesús!

Un altre filó on també l'Església -la parròquia- hi té molt

LA PARRÒQUIA AVUI

a fer és en l'aspecte relacional. Deim que la petita església medieval tenia una porxada on els feligresos hi empataven la xerrada. Ara aquesta porxada ha de ser substituïda pels diferents locals parroquials on la gent s'ha de poder trobar, ha d'anar trobant llocs on es pugui relacionar, on la seva persona no sigui un client que cal cuidar, sinó simplement un amic que es troba amb amics. Rep i dona gratuïtament. No hi ha interessos que enterboleixin cap de les relacions que van sorgint.

Sí. Pens que la parròquia té futur. Ara vivim un moment en el qual som molt gelosos de la nostra independència. La societat postmoderna ens mena cap a l'individualisme. Inclús en el terreny espiritual molts cauen en la temptació de voler-se entendre personalment amb Déu i acaben per fer-se déus a ells mateixos. Llurs capricis es converteixen en els manaments de la seva religiositat. Llurs gustos en els ritus de la personal religió que es monten. Cal anar en seny de bístia vella per aquest camí. Sabem que moltíssims d'heretges han fet aquest camí. És veritat que avui no feim cas ni de l'heretge ni de la heretgia. Ens semblen mots estranys a la nostra llengua i a la nostra cultura. No mirant l'heretge com el qui s'ha allunyat de la doctrina ortodoxa, sinó com qui ha entrat per camins que no duen enlloc, que ha fracassat, que s'ha endinsat en un pou sense fons, o que ha caigut en fortes depressions i rebutja l'ajuda que l'alliberaria de la situació on ha arribat, però no vol ajuda. Vol anar tot sol. Es creu que es pot entendre solitàriament amb Déu. La vida parroquial no ens deixarà caure en aquest parany i les relacions que la parròquia ha de fomentar ens ajudaran a viure la nostra relació amb Déu com fills ben estimats i com germans ben valorats en una comunitat que viu i celebra l'amor de Déu al món.

Pere Fiol i Tornila,
Rector de Muro

Correcció d'una errada del passat número 47

A la contraportada Temps era temps... "Mestre Miquel Duran i Saurina", dèiem que el senyor Matias Bibiloni ens havia proporcionat la fotografia quan no era així, ja que aquest senyor fa uns trenta anys que morí. Qui ens proporcionà la fotografia fou el senyor Vicenç Bestard, la persona que, com dèiem, estava enfilada dalt el coll de la cisterna.

ADÉU A UN CONCERT (DE SIRENES)

Me referesc al quotidià concert (sols els dies laborables) que donaven les sirenes dels tallers de sabates d'Inca. M'ho ha féu recordar el fet de veure desaparèixer, amb motiu d'esbucar-se originàriament un diumenge horabaixa una part de forma fortuïta i els dies següents la resta de forma controlada- l'antiga adobaria-taller de sabates de Can Noguera. No fa tant de temps que quotidianament, amb precisió cronomètrica, cada fàbrica tocava singularment amb la seva sirena (no més d'una a la vegada, que el tal concert ens arribava a Selva), les hores d'inici i d'acabament de la feina. També havia sentit a dir que a l'edifici de l'Ajuntament n'hi havia una, posada per donar alarma, i en èpoques que no deixaven tocar les campanes, per donar les sagrades hores. Crec recordar també que qualche any el dia de Pasqua, quan la processó de l'encuentro, les sirenes inquieres també bramulaven a les totes.

Els temps han canviat, Inca ja no exporta la mà d'obra de la seva comarca (les exportacions visibles de sabates suposaven les invisibles de mà d'obra, d'enginy, de disseny, de patronatge). Els temps han canviat, deia; els quotidians concerts de sirena ara ja no es donen i veure a terra la de Can Noguera m'emocionà; era part de la Història d'Inca i de la seva comarca natural (un amic d'infància, el vinater veí de l'antiga fàbrica, la recollí i la guarda com peça de museu i com a part de la història, amb sentiments, com l'Antígona féu l'acte ritual de recollir el cos exànim del seu germà).

Respectuós amb la Història (en majúscula) vull deixar constància dels sentiments que me despertà el fet en sí i de la lliçó o interrogant plantejat; si la sirena fou substituïda per una silenciosa i a la vegada eloqüent targeta magnètica i sols s'usen les (sirenes) electròniques com alarma als automòbils, qui em diu que les actuals campanes argentines (que dissipen els vents, aplaquen els contents, exciten els lents...) per imposició del progrés no seran substituïdes pròximament per artilugis electrònics que imitaran a la perfecció el seu so encara que no despertaran cap sentiment? A Santiponce (Sevilla), visitant les ruïnes d'Itàlica vaig recordar allò de "... estas torres que desprecio al aire fueron, a su gran pesadumbre se rindieron..."

Joan Bassa Vallori
Selva, Març 1998

QUATRE AUTORS DINS EL BLAU, HOMENATGE LITERARI A JAUME FUSTER, DAMIÀ HUGUET, MIQUEL A. RIERA I BLAI BONET

El passat dia 23 d'abril, diada de Sant Jordi i dia del Llibre va tenir lloc al Casal de Cultura de la nostra ciutat, organitzat per la delegació de l'OCB, un sentit i emotiu homenatge als escriptors ressenyats. Fou nombrosa la presència de persones que poguérem escoltar, en les veus de Miquel Fiol, Aina Ferrer, Andreu Caballero i Antoni Rodríguez, poemes dels autors i a la vegada manifestar l'agraïment per la seva obra en les persones dels familiars dels escriptors presents a l'acte.

Membres que conduïren l'acte de l'homenatge

Al final, representants dels esplais s'Estel, Amics de Sant Francesc i s'Estornell, així com del grup GRAM, lliuraren als familiars d'aquests un llibre, editat amb els dibuixos de nins i nines d'Inca sobre un tema de la seva obra.

Pel seu interès i perquè celebràvem el dia del Llibre, volem transcriure les paraules de presentació de l'acte que digué en Lluís Maicas. "Avui, 23 d'abril, diada de la "Festa del Llibre", convé recordar que un llibre és molt més que un objecte fullós matèria de comerç, tot i que el comerç és garantia de difusió. Un llibre és un element màgic que conté alquímies i pocions, encanteris i elixirs, remeis per a guarir o alleujar multitud de malalties de l'ànima. Un llibre és una capsula encantada plena de sorpreses i tresors, un cofret en el qual l'autor ha deixat una part de la seva vida. Un llibre és una vida, real o imaginària, una existència que ultrapassa

i va més enllà de l'existència del seu creador. En cada pàgina, en cada paraula trescada per viaranyes de significats, hi podem trobar un trosset de la seva pell, una gota de la seva sang, una llàgrima dels seus ulls, saladina de la seva suor, però també un desig vehement, un sentiment amorós, una passió incendiària que calarà foc altres vides. Un llibre és coneixement i llibertat, un salvavides on ens podem aferrar quan la llosa de la soledat ens aclapara. Un llibre és un món, una galàxia íntima i personal que té la necessitat de ser compartida. Un llibre és de dos, de l'autor, òbviament, però també del lector, perquè cada llibre, essent el mateix, és distint, car cada lector hi troba sempre quelcom de propi. Tanmateix, estimar els llibres és estimar la vida. I, malgrat aquest homenatge es faci amb el cor, el millor homenatge que podem retre a un escriptor és llegir els seus llibres, la seva obra, perquè en cada llibre hi perdura el seu autor.

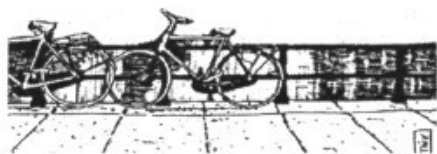
Familiars dels homenatjats, presents a l'acte

Me resistesc a dir que aquest reconeixement va adreçat a quatre escriptors que ens han deixat, perquè són ben presents entre nosaltres a través de la seva obra. Quatre escriptors ben me-diterranis que no pogueren defugir l'atracció dels blaus del cel i de la mar, d'aquesta Mediterrània que ens fa com som i no d'una altra manera.

lluís maicas
abril 1998.

CRÒNIQUES DE TRÀNSIT

El carrer era ample i quan fou obert de seguida van sembrar arbres a les voreres. Situat a la zona del quarter, era quasi al límit de la ciutat. A una de les cases s'hi instal·là na Llúcia, de nou casada amb pocs mobles i uns llençols de fil que ella mateixa brodà poc abans de la celebració. Mentre passava l'agulla li agradava imaginar la felicitat. Com seria de bell sentir-se acompanyada i estimada dins el batec de les hores. La seva era una planta baixa amb un petit corral i una escala que pujava fins la reduïda terrassa on estendre la roba. Moltes parelles joves ompliren, durant aquells anys, l'eixample de la ciutat on tothom esperava viure millor, ja deixats definitivament enrera els anys de la guerra. Just a la vora, per les finques, aviat van córrer els infants maldant entre pedres i cabanyes, àvids d'aventura fins que es construï la parròquia i el nou rector s'encarregà bé d'apagar el que considerava poc recomanables i salvatges conductes dels al·lots. Sort que algun àngel rebel encara els protegia, perquè de tant en tant, continuaren les escapades per robar ametllons o figues o bé les lluites rivals a recer de les parets seques. Entre les síquies a entrada de fosc, els més grans es contaven els secrets més íntims i compareixia un món de carns, de pells suaus que els feia bategar els membres fins que, tibants, les mans els acollien perllongant el plaer fins al punt més àlgid. Era quan en l'aire ja mig nocturn es sentia el so, la cadència d'una lleu agitació alçant-se de la terra. A distància pel llunyedar, la colla més jove animava l'ascensió d'un cos minúscul que arrapat, pujava fins el punt més alt de la soca del lledoner. L'arbre ferm i dret era com un símbol. Amb el sol a punt d'amagar-se, semblava, per les branques que el tronc espargia, abrandar el camp cap el cel, allà on les darreres pletes, al costat dels maons, morien.

Na Llúcia a penes tenia record de la mare. Un ram a les mans el dia de Tots Sants li feia pensar en el rastre efímer d'una cara i unes mans que sempre li feren falta. Quan treia la capsa d'antigues fotografies li passava el mateix. Però de tant fer-ho, arribà que en perdé el costum. El pare, podria dir-se que tampoc no hi era, pasturant un ramat d'ovelles que just deixava a entrada de fosc. Un Novembre qualsevol va sorprendre's caminant sola cap al cementiri amb dos rams de flors. De tornada, els fills dels altres jugaven felços als quatre cantons i mirant-los, desitjà per primer cop tenir-ne de fills. Però obrí la porta i entrà amb les mans buides, sense flors. A fora li

*Anirem jo, els teus ulls i jo, mentre descansas
davall de les llises parpelles buides
a caçar ponts, ponts com llebres,
pels camps del temps que vam viure.*

Pedro Salinas

deixava, també, infància i adolescència i un lleuger ventijol l'abocava cap un temps sense edat, on els anys inestroncables ja no aturen i des d'on, tampoc, no trobà res per enyorar. Es féu gran sense gaire amor, o tal vegada seria millor dir que sempre li mancà aquella mica d'amor com cal. S'hi avesà, dòcil i sotmesa cedint al pes de l'evidència, acceptant la realitat. Potser per això, no demanà gaire a l'home amb qui es disposà a compartir una espècie de futur. Devia de ser certa l'afirmació amb què escandalitzava anys més tard a les veïnes. Que ella es va casar per no anar sola al cinema.

Pel carrer passaven, tornant-se grisos els anys i a poc a poc les fulles i la brutor van desaparèixer. Una queixa dels veïns a l'Ajuntament i després un camió carregat de brancom verd deixà enlaire núvols de pols i pel terra corriols de serradís que les madones maleint reduïen amb les graneres i les pales. Més i més carrers van obrir-se pels voltants fins que l'asfalt tapà el terreny de call vermell. Part d'aquelles cases no gaire antigues encara, s'enderrocaren deixant lloc a blocs de pisos assolellats que van usurpar per sempre la claror de les plantes baixes i petits corrals. Una ombra de boira i humitat es dipositava a petits redols. Només el vent aconseguia dissipar-la o bé just s'empetitia progressivament quan els dies començaven a allargar-se. Prop de l'estació del tren, l'únic reducte d'ametllerar que quedava fou també destruït per a la construcció d'una gran fàbrica.

Na Llúcia ara viu sola. L'home la deixà no gaire temps després d'haver-se casat. No van tenir fills. El sol li trontolla baix dels peus i mira fixament les rajoles. No sap si és l'esclatxa de vida que sempre perd o el brogit de l'excavadora del costat que s'endinsa mossegant la terra. Però tot va i ve. De la calma a l'oratjol i els dits tancats fan ditades a les finestres de l'hivern, com per obrir un paisatge entelat, avançant-se als pròxims mesos de bon temps que s'esperen. A na Llúcia no li sap greu llindar amb un mur alt de ciment. Té més recer i la salutadent gent que ha vengut de fora cercant treball a la ciutat. Viuen als nous pisos. Són gent de fresc, ben diferent de les veïnes d'abans o de les seves cosines: na Fina i na Petra que estan prop de la carretera. L'escometen sense enganys ni retrets i no parlen a darrera. Tan se val si algú diu que es fa més amb forasters que no amb els de prop o que són de la família. La tenen en compte i a ella li agrada pensar que se l'estimen, així que comença a fer

CRÒNIQUES DE TRÀNSIT

petits favors. Menjars a la cuina pels qui duen la botiga de davant i no poden fer el dinar amb tres fills que tenen o bé rentar la roba a la veïna del 4t que viu amb els pares vells i ara està malalta. Fins i tot un jove tinent que ha començat a festejar, li demanà, pagant és clar, hostatjar-se a casa seva. Ella no pot imaginar que hi tornarà a perdre.

Passen molts cotxes i a tota hora. L'enrenou del carrer ara és tan aclaparador com el de la gran via. Els motoristes fan curses a les nits d'estiu i això que han limitat la circulació posant direcció única. Els veïns ja no es queixen, van als bars i s'ajunten al brogit. La gent ha fet diners i fugit. Els pisos van deshabitant-se, de fet alguns sempre han estat buits. La previsió d'habitatges pels nous pobladors superà les necessitats reals, diuen ara que intencionadament, perquè es fessin grossos els de sempre. Tothom sap qui són, però ningú, tampoc, es queixa. Potser fins i tot els envegen i pensen que haurien fet el mateix, cas de tenir-ne l'oportunitat. Tot ja és com un costum malsà i la connivència fa més opacs els rostres que van pel carrer, transeünts sense nom, idèntics als que passen per qualsevol altre indret de la ciutat.

Na Llúcia s'ha fet vella. Les cames ja no la serven i no li quedà més remei que asseure's a prendre la fresca amb les seves cosines o alguna de les veïnes que coneix de sempre. De tant en tant quelcom se li obstrueix al cervell. Potser són les artèries que van comprimint progressivament la sang. Els sons es dissolen, abans que pugui entendre'ls i es queda com absent de la conversa. Llavors, en veu baixa, les dones que l'acompanyen aprofiten per xafardejar a costa d'ella i li passen llista, ben al davant. De com va deixar que envaïssin ca-seva, aquell tinent i la dona amb l'excusa de no trobar casa i ella, com sempre, fent de criada a algú extern. Acceptà fer de padrina jove de la primera de les filles, satisfeta ella perquè no en tingué de fills i els nous pares més còmodes, continuant així la vida amb casa de franc. Van anar-se'n quan el fill petit complí tres anys i no per ganes, mes tost passava que el lloc ja se'ls feia petit i que la propietària per cansament i edat no els podia servir ja com feia. També perquè el pla els fallà. Volien quedar-se amb l'habitable legalment a canvi, deien, de servir-la. Però la família desbaratà les aspiracions. La sang és la sang i ningú podia gosar privar-les a na Fina i a na Petra, de l'herència.

Fa fred i pel carrer tothom s'arracona. Darrera la finestra han assegut a na Llúcia perquè li pregui una

mica el sol. Li duen cada dia el dinar que és un plat senzill de sopa. No parla gaire. Les cosines sempre hi són davant. Als qui van a veure-la els estreny fort les mans i plorant els prega que no la deixin sola. Que ella vol quedar-se a casa seva ara sobretot, perquè té por i sap que entre les parets, calladament, ara tan se val si amb amor o sense, li ha passat la vida. És tard. Després tanmateix, ulls clucs i derrotada, es deixa fer. Va per sobre el carrer, sense fer-hi cap passa, camí d'un món que desapareix. L'abraonen fort, na Fina i na Petra una a cada banda, cap un lloc que ja no reconeix. Tant se val, ara na Llúcia ha perdut consciència de tot. No sap on es troba, si al llit o fent un vol blanc, camí de les estrelles. Els fanals il·luminen cossos dins la fosca i una boira trista s'aferra a la pell com un tel greixós que no deixa escapar-se'n. Sempre s'afusellen cors d'una o altra manera. A la ciutat demà, inescotable començarà un altre jorn, però algú, molt de lluny, guardarà un temps i na Llúcia en la memòria seva.

Aina Ferrer Torrens

No volem ser
els més grans,
simplement
volem ser
millors.

L'agilitat en la gestió, el tracte personalitzat i altament professional són els valors que les persones com vosaltres aprecieu cada dia més en una entitat financera i per això a COLONIA treballam dia a dia, hora a hora, minut a minut per poder oferir-vos el que vosaltres ens exigeu: la màxima eficiència.

COLONIA és una entitat financera d'èxit jove, altament preparada, amb una clara vocació de servei i el seu objectiu és, fonamentalment, treballar sense descans per ser cada dia millor, no per ser cada dia més gran.

Les nostres dimensions ens permeten ser més àgils, servir els nostres clients és el nostre motiu d'inspiració.

 COLONIA Caixa d'Estalvis de Federeça

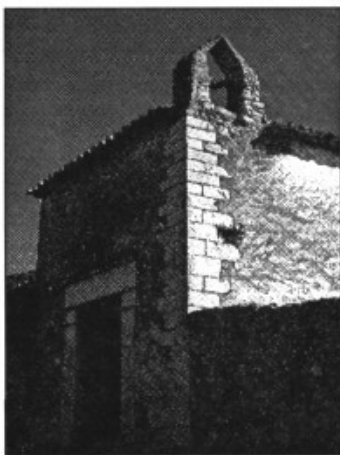
LES POSSESSIONS D'INCA

SON CATLAR

Possessió situada just baix del puig de Santa Magdalena entre cas Callerís Pobre i Can Roca.

Son Catlar, en el segle XVII, pertanyia a Mossèn Pere Descatlar, donzell. Era valorada en 14.000 lliures, essent una de les possessions més grans d'Inca¹. El 1731 era propietat de la mateixa família i era valorada en 17.000 lliures i els béns mo-bles en 300². L'any 1818 tenia una superfície aproximada de 220 quarterades, predominant el conreu de garrovers i oliveres, havent-hi en una extensió molt inferior de figueres i ametlers. Unes 50 quarterades eren ocupades per garriga³. L'any 1846 la propietat passà del Descatlar als Orlandis. Actualment la possessió de Son Catlar pertany a Pere Bordoy Roca.

Les cases, situades entorn a la clastra, estan, actualment, dividides en dues propietats: Can Roca i Son Catlar. A la clastra s'obren les dues cases, la tafona, els sestadors, les pallisses així

com l'entrada lateral de la capella. Les casa dels senyors, en la que hi destaquen dues grans sales, es troben al primer pis, en el cos de la dreta. La casa dels amos, en el cos de l'esquerre, té dos aiguavessos dividits per un arc d'ansa de paner emblanquinat.

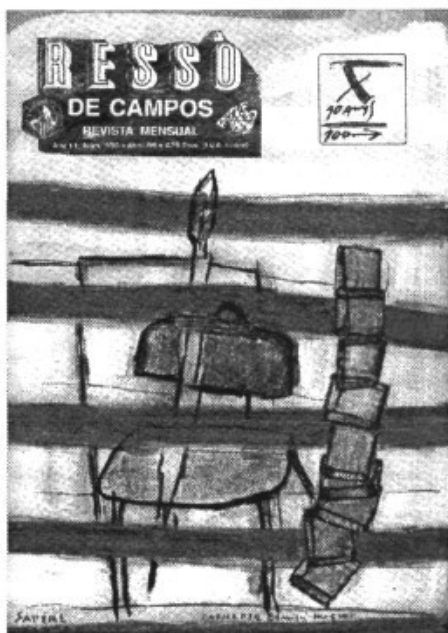
La capella, d'època barroca (s. XVII), en molt mal estat, és un dels edificis més importants del conjunt. La façana exterior, coberta amb una capa d'argamassa, presenta blocs de pedra viva ben treballats a la cantonada dreta, acabant en una cornisa formada per una simple filera de teules. Damunt la teulada, a la part lateral dreta, s'aixeca una senzilla espadanya (es pot veure a la foto), la qual, en altre temps guardava la campana. El portal exterior, que s'obre en el centre de la façana, és de pedra viva, recobert per una llinda amb una esmotxadura conopial en el centre. Damunt el portal de la capella hi ha l'escut de la família Descatlar que representa un ca. L'interior de la capella és recobert per tres trams de voltes d'aresta, de canyissada, amb les claus de volta decorades amb l'escut de la família Descatlar. El quadre que presidia la capella es troba en una de les parets de la casa dels senyors.

Pere Rayó Bennàssar

¹ Llibre d'Estims de l'any 1693. A.H.M.I.

² Llibre del Cadastre de l'any 1731. A.H.M.I.

³ Apeo de la villa de Inca, 1818. A.H.M.I.

AMB MOTIU DE LA PUBLICACIÓ DEL
NÚMERO 100 DE LA REVISTA RESSÒ DE
CAMPOS, VOLEM DONAR LA NOSTRA MÉS
ENCORATJADORA ENHORABONA ALS
NOSTRES AMICS I AMIGUES DE LA DELE-
GACIÓ DEL'OCB CAMPANERA

TEXTOS DE TRÀNSIT

I

Quan em trec el capvespre de sobre, com un jac de força esquinçat o una tristor freàtica que cala les busques d'hores feixugues, i el deix al respatller del dia, recolzat a l'horabaixa blau, faig una darrera ullada al plaç que venç i tot un plegat de pereses copegen la incertesa d'haver viscut. M'envaeix, com una alenada, la minsa fosc de la nit que presagia malalties dolces, però suficients, i sent que molt lentament la pell s'escata en làmines, filaments i s'esfulla com una dàlia mústia. Lliure, finalment, de la claror, som una sombra que tresca incendis de passió.

II

Avui fa mal de cap. La basca m'unta de calitja i salabre. Al carrer, on m'ha llançat el frisós desig d'anar enlloc, veig cares que gesticulen emocions de trànsit, ulls entelats que defugen la mirada neta i s'endinsen en l'abisme de l'asfalt, boques que escupen paraules ensalivades, que vessen lletres informes d'un alfabet luxuriós, signes i gestos socials que la societat decodifica i interpreta com més li convé, però que en realitat només signifiquen l'engany mesquí de parèixer, l'esforç quotidià de sobreviure amb astúcia el dol d'un altre jorn. Mentre escric no sent, encara que ho sembli, ni ànsia ni neguit, sinó cansanci pel fet d'haver diluït un altre dia en un tassó d'alcohol sense alcohol.

III

Lliurar-me compulsivament a una malaltissa passió que no m'esquinci ni faci trontollar la meva comoditat és un desig ben contradictori. Estim la rutina amb la mateixa intensitat que la detest. Estic fermat, potser voluntàriament, a la tranquil·litat de saber-me equilibrat, estable i fidel de cos. Tot i la cobejança i la malura que cova en secret, som poruc de viure més vides de les que em permet la literatura i, tanmateix, només són vides que els escriptors han gosat somniar i de les quals el lector xucla l'ànima que li manca. M'he instal·lat en un paràgraf de la narració.

IV

D'una persona intel·ligent podeu esperar un acte estúpid. No espereu, però, d'un estúpid una actitud intel·ligent, car en essència és impossible. L'estupidesa és una malformació irreversible, la gravetat de la qual es manifesta en què tots els estúpids ignoren la seva dolència.

lluís maicas

MUNPER

CTRA. PALMA-ALCUDIA, KM. 30
TEL. 88 10 00 - 07300 INCA

CTRA. PALMA-MANACOR, KM. 30
TEL. 64 41 02 - 07220 MONTUIRI

INAUGURACIÓ DE LA RESTAURACIÓ DE L'ESGLÉSIA DE SANT BARTOMEU D'INCA (3 de maig de 1998)

És ben antiga i agradable la dita que la nostra ciutat, l'antiga vila primada de Mallorca, està signada per la creu de quatre esglésies des de llevant a ponent, des de tramuntana a migjorn. Endemés, talaia l'antiga vila, s'alça al puig la capella de Santa Magdalena. En el nostre segle s'hi ha afegit la nova parròquia de Crist Rei. Doncs bé, quatre de les cinc esglésies antigues havien rebut fa poc el benefici de la restauració: Sant Francesc, Santa Maria Magdalena, Sant Domingo i Santa Maria la Major. Aquest horabaixa de primavera, en el goig del quart diumenge de Pasqua, s'hi afegeix la venerable església de Sant Bartomeu.

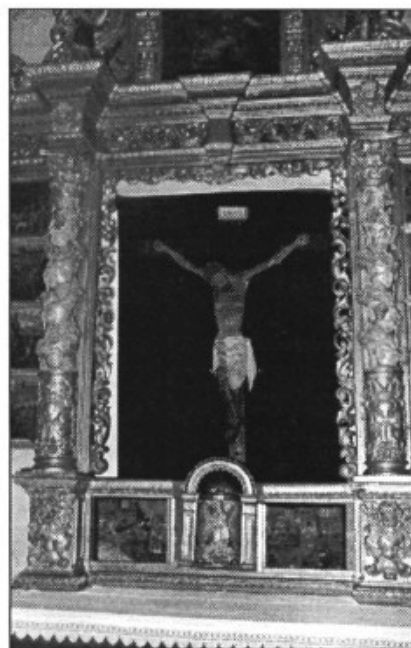
És venerable aquesta església per la seva antigor, per esser vinculada a Inca des de l'alba de la seva història com a vila cristiana, des del temps dels repobladors que vengueren a Mallorca procedents de Catalunya, d'on portaren la devoció de l'Apòstol Bartomeu, venerat allà en tants d'hospitals, esglésies i capelles com a advocat en les malalties i desgràcies de la vida. Just vint anys després de la conquesta, hem trobat el primer document, per ara, que ens parla del puig de Sant Bartomeu d'Almadraba: el puig que tenia a un coster la teulera dels antics amos sarraïns, que consta donada pel rei En Jaume en el seu capbreu reial.

Pocs anys després, el 1256, consta al testament de Maria Cizaya un llegat de 12 diners a l'església de Sant Bartomeu d'Inca. Des de llavors sovintegen els llegats piadosos a l'obra que es va alçant, tal volta sobre una antiga mesquita, a la part alta de la vila i a una certa distància, damunt aquest serral. No és gens clar que fos la primera església parroquial d'Inca, si bé ho afirmen una sèrie de documents relativament tardans. Més tost ens inclinam a dir que era una antiga capella forana, com tantes que n'hi havia d'escampades llavors per Mallorca o com s'alçarien més envant, com p.e. la del puig de Santa Magdalena, dedicades a afavorir la devoció dels mallorquins. De tals capelles, doncs, Inca, ja en el segle XIII, en tengué dues: Sant Bartomeu i Santa Magdalena. La cons-trucció d'ambdues capelles degué ser prou semblant: seguiren els cànons de l'art dit dels repobladors, la planta rectangular del qual i els arcs diafragmes apuntats encara es poden veure a l'església del nostre puig, després d'ampliacions i restauracions com la darrera de 1993. De la primitiva construcció, Sant Bartomeu només en conserva l'espadanya, restaurada el 1995, i les pedres de l'antic portal major, segurament lateral com a Sant Pere d'Escorca i a Bellpuig d'Artà, descobertes en aquesta restauració i fa pocs dies adequadament

realçat en la seva línia primitiva i austera d'arc de mig punt. La capella de Sant Bartomeu donà nom a uns dels carrers més importants de la vila, sovint anomenat "major", que pujava des de la Cort del senyor rei fins aquí dalt.

El 1530, el dia de Sant Martí, vuit monges jerònimes, procedents de Santa Isabel de Ciutat, fundaren monestir en el puig de Santa Magdalena. Quatre anys més tard, empeses per la incomoditat i escassetat d'aigua d'allà dalt, baixaren i s'establiren, devora l'església de Sant Bartomeu, a unes cases que els cedí el prevere Martí Cifre. Així aquest turó es convertí en el serral de les monges, i l'església de Sant Bartomeu començà a fruir d'un culte més viu i freqüent, ritmat per les hores de l'ofici diví, connectat per les grans festes amb la parròquia, amb participació així mateix dels franciscans, establerts a Inca des de 1325 i més envant, a partir de 1604, dels dominics. L'antiga església, al darrer quart del segle

XVI, es va veure embellida per un retaule nou, obra dels pintors Mateu López, pare i fill, dedicat a la Puríssima, la "Tota Pulchra", a l'Apòstol titular i a sant Jeroni; retaule, avui reduït a tríptic, que s'està restaurant al taller de la Generalitat de Sant Cugat del Vallès i que prest vendrà a coronar la magnífica col·lecció dels López que

conserva aquest monestir, col·lecció que finalment, creim que dins poc temps, podrem contemplar ja restaurada en totes les seves peces.

En el segle XVII es va enderrocar l'església medieval i al seu lloc es bastí l'actual, que fou beneïda el 30 de març de 1671. Segueix les pautes de l'estil renaixement, amb pilastres de pedra grisa picada, amb cornisa i nirvis de marès a les voltes. Algú ha atribuït la gentil i austera planta d'aquesta església al gran arquitecte i escultor, Jaume Blanquer, que pels volts de 1620 dirigia la construcció de la magnífica torre-campanar de la parròquia de Santa Maria

INAUGURACIÓ DE LA RESTAURACIÓ DE L'ESGLÉSIA ...

d'Inca. En les línies fonamentals, Sant Bartomeu és consemblant a l'església contemporània de Sant Domingo d'Inca, començada el 1664 i acabada i beneïda el 1689.

Beneïda aquesta església de Sant Bartomeu, continuaren les obres per embellir-la. El 1677 es va construir la capella de Santa Clara, el retaule de la Purificació és de 1688, la capella de Sant Joaquim és de 1719. El 1730 es començà a enfondir l'enfront de l'església per col·locar-hi el retaule major, obra de l'escultor Joan Deyà. El 1736 fou portada aquí l'estàtua de la Puríssima, que continuà presidint l'església monàstica després que havia estat retirat a la clausura el retaule manierista dels López.

No podem parlar del monestir i església de Sant Bartomeu d'Inca sense esmentar la vida santa amb què hi resplendí Sor Clara Andreu i Malferit, que entrà aquí el 1604 i hi morí amb gran fama de santedat el 1628. El 1702 el seu cos incorrupte fou col·locat a un sepulcre nou, dins la clausura, prop de la capella del sant Crist de la Sang, amb elegantíssim epitafi llatí gravat sobre pedra esmolada. Per impulsar la devoció a la "venerable" d'Inca, el bisbe Pere-Joan Campins autoritzà el 1900 la construcció d'un sepulcre nou, que ell mateix beneí l'any següent, inaugurant la nova capella fonda de Sant Jeroni, que restava dins la clausura. El 1908 aquesta capella fou dedicada a santa Paula.

El 1917 tota l'església fou decorada amb pintures, al gust de l'època, per iniciativa del capellà del monestir, Mn. Guillem Pujadas Ferrer, que morí de desgràcia mentre supervisava l'obra.

La decoració de 1917 quedà molt malmesa per les goteres. Les teulades foren adobades entre 1981 i 1983. Llavors quedava per fer una restauració digna de tot l'edifici.

Començaré per recordar que el 1995 es va escometre la restauració de l'espadanya, que havia estat malferida per un llamp, i de la bella claustra que ens fa avinent una magnífica entrada de possessió pagesa, en una acció que dugueren endavant conjuntament la Conselleria de Cultura del Govern Balear i l'Ajuntament d'Inca; acció que el Consell de Mallorca ha completat fa pocs dies adasant la paret on s'integren les restes de l'antic portal medieval de l'església.

L'obra que inauguram avui va ser primerament iniciativa de la priora Sor Maria dels Sagrats Cors Canet, que per espai de 24 anys ha regit aquest monestir. No li va faltar la promesa de subvencions per part del Govern Balear, a través de la Conselleria de Foment, no solament per a l'església sinó també per al vell monestir. Les aportacions del nostre Govern, del Consell de Mallorca a través de la Comissió de Cultura i Patrimoni, de l'Ajuntament d'Inca, de tants i tants d'amics inquers de "ses monges tancades" no han faltat i avui podem contemplar aquesta església amb una estructura més neta i feel al pla original, amb algunes parts degudament reintegrades al seu estat primitiu, amb una adequació assenyada i respectuosa a l'ordenament litúrgic sorgit arran del Vaticà II.

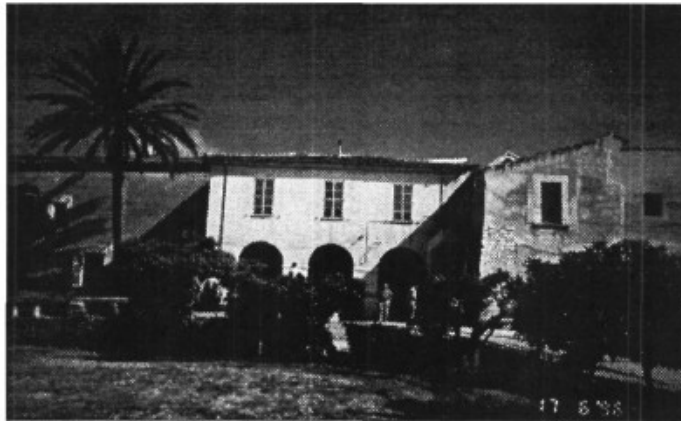
Només vull destacar-ne alguns elements significatius. L'altar que avui beneirà el bisbe és una bella peça d'ebenisteria, de començaments de segle, molt coherent amb l'ornamentació del presbiteri, adaptat a l'estil de la celebració litúrgica vigent. És l'únic altar que resta de tota l'església, unicitat ben

lloable i desitjada per les normes vigents i per significar la unitat del sacrifici i de l'assemblea.

Prop del presbiteri i de l'altar, ha estat col·locada la venerada imatge del Sant Crist de la Sang, l'escultura més preuada sens dubte del nostre patrimoni artístic juntament amb Santa Maria la Major. Aquesta

imatge, joia del gòtic del segle XIV, prestarà un sentit cristià emotiu a tot l'espai de l'assemblea, singularment quan celebrarà el memorial de la mort del Senyor. El seu retaule barroc ha estat traslladat de davall el cor i restaurat l'any passat, amb una subvenció del Consell de Mallorca, que també ha patrocinat la restauració del retaule de Santa Clara, del qual parlaré tot seguit.

El retaule barroc de Santa Clara va ser obrat el 1677 per Jaume Ballester, tal com descobrirem gravat a una de les seves pilastres. El dit any, en efecte, es construí la capella dedicada a la santa, de qui Sor Clara Andreu va prendre el nom en religió i que, segons el seu confés i biògraf, Mn. Gabriel Benet Mir, fou per a ella com un àngel de la guarda en els sofriments, i una guia sol·lícita en el seguiment de

INAUGURACIÓ DE LA RESTAURACIÓ DE L'ESGLÉSIA ...

l'Espòs, Jesucrist. La nostra "venerable" feia celebrar solemnement la seva festa i encomanà la seva devoció a les monges i a la seva família, talment que el 1668 un nebot seu, el Dr. Francesc Mas i Andreu, deixà la tercera part dels seus béns per establir perpètuament en aquesta església la festa de la santa d'Assís.

El 1949, amb una intervenció prou desencertada, el retaule barroc de Santa Clara fou retirat però ben estotjat dins una cel·la; va ser iniciativa de Sor Maria dels Sagrats Cors Canet i de Sor Maria de Jesús Gual que fos reintegrat a l'església. El retaule fou restaurat l'any passat, i les teles de Santa Clara i de Sant Agustí enguany ens han estat gentilment restaurades al taller de restauració de béns mobles de la Generalitat de Catalunya. El retaule de Santa Clara ha estat

col·locat a la capella que ocupava el del sant Crist de la Sang. Així, queda un altre cop completa la col·lecció dels quatre retaules barrocs que foren construïts per aquesta església, mentre hem recobrat un testimoni valuós de la gran devoció que aquest monestir i la nostra ciutat han professat a Sor Clara, la nostra "venerable".

La capella fonda, que guarda el sepulcre de Sor Clara Andreu, ha estat habilitada com espai de pregària personal i adoració del Santíssim, reservat en la magnífica urna del Dijous Sant, una peça notable del barroc de finals del segle XVII. Tot llueix recolliment i senzillesa, que conviden a l'oració, com és propi d'una església monàstica. La proximitat mateixa de les despulles incorruptes de Sor Clara animaran les persones que hi preguin a seguir el seu exemple de pregària constant i contemplació altíssima.

Aquests són a grans trets la història i la motivació i el programa de la restauració d'un dels espais i monuments més emblemàtics del patrimoni artístic d'Inca i de Mallorca. Venturosament el tenim restaurat i recobrat per a les generacions futures. Tenim encara el projecte de restaurar la bellíssima tela del segle XVIII, que pinta la divina i la humana generació de Crist, en la capella dita de sant Joaquim; i endemés el retaule de la Purificació, amb la bella talla

central de la Mare de Déu del Caneler. Prossegueixen encara les obres de renovació de l'antic convent de les monges jerònimes, que és també reliquiari i estoig de bones peces de pintura i escultura, que ja són obertes per a les visites en una mostra permanent des de Sant Joan de 1996.

Gràcies a tots per la vostra presència, que demostra la comunió de la nostra ciutat amb les monges de Sant Bartomeu. Gràcies a les nostres Germanes que, també amb les seves pregàries i sacrificis, han fet possible aquesta restauració, singularment amb la nova empena que els ha prestat l'actual priora, Sor Teresa Escartín. Gràcies a l'arquitecte Sebastià Gamundí per la direcció de l'obra, als tècnics de les diferents Conselleries i Comissions que han assessorat

amb perícia i entusiasme, gràcies al mestre d'obres i al fuster, als electricistes, pintors, picapedrers, a tots els qui ens han proporcionat el goig de fruit de tanta bellesa recobrada. Gràcies a les restauradores i singularment al cap del servei de restauració de la Generalitat de Catalunya, Sr. Josep M. Xarrié. Gràcies a totes les autoritats de les Balears, de Mallorca i d'Inca, que heu vingut a manifestar el vostre interès pel manteniment i recobrament del nostre patrimoni artístic. De tot en donarem gràcies ara, com a creients i com a ciutadans, en l'Eucaristia que ens fa tastar novament la comunió de la Pasqua, que tot ho restaura, que fa que tot sigui nou.

**Pere-Joan Llabrés i Martorell, prevere
Parlament en el dia de la inauguració**

REPERCUSSIONS A INCA DE LES BANDOSITATS DEL SEGLE XVII (i 3)

Càstigs (2a part)

Una sortida que tenien els bandejats per escapar de la justícia i de la venjança dels adversaris del bàndol oposat, era servir com a soldats a l'exèrcit reial fora Mallorca. Vet aquí alguns exemples d'inquers que seguiren aquesta via:

“El Llochtinent General. Ab tenor de les presents per justes causes nostre ànimo dijanment movens se done guiatge y salvoconducto a la persona de Jaume Llompart de la vila de Incha bandetjat cridat que lliberament surti de la Iglesia ha ont al prepent stà ab lo primer bon pasatje se puga anar embarcar en companyia de un algutzir real per effecte de anarsen del present Regne a servir sa Mag. allà haont sevulle que sia per los delictes que ha comesos fins ara en la present illa en quant toca a la jurisdicció nostra estant emperò servint a se Mag. fora del present Regne y que no sia persona que per rahó de aquells lo perturbe ni moleste sots pena de CC lliures franques. Dat a Mallorca a 20 Setembre 1613.”

A l'any 1618 *“Sebastià Scales de Inca ha de servir de soldat set any sots pena en cas de contrafacció de servir de remer a les galeres reals per temps de sinch anys y stà affermat ab 300 lliures de pena fr. per are y per en cas que torne dins de los dos anys de la manlleuta.”*

Entre les persones que estaven a la presó i que els

embarcaren per servir de soldats a la companyia de D. Antoni Dams el dia 19 d'abril de 1622, hi havia *“Joan Ramis y Matheu Ramis germans de la vila de Incha an de servir al rey deu anys y si tornen deu anys de galera per cadescun. Llaonart Matheu de la vila de Incha a de servir al rey deu anys y si torna en dit ternps set anys de galera.”*

El 20 de setembre de 1622 sortiren del regne quatre galeres que portaven els soldats de la companyia comandada per Antonio de Garnica, capità d'infanteria, entre els quals hi havia *“Arnau Ramis de la vila de Incha desterrat sinch anys y si torne en dit temps tres anys de galera, Gll. Buades als. Benet de Incha desterrat set anys del Regne y si torna sinch anys de galera.”* El 25 d'abril de 1628 s'embarcà *“Nedal Fiol de Incha ha de servir de soldat set anys y en cas de contrafacció sinch anys de galera.”*

Alguns sols eren obligats a servir en el castell de Cabrera, lloc llavors molt exposat a les incursions dels corsaris sarraïns, com per exemple *“Andreu Amer de la vila de Incha”* que el 16 de gener de 1624 li manaren imperiosament que embarcàs cap a dit castell o sinó serien executades les fermances que li havien fet

(Segueix a la pàgina següent)

MIQUEL DURAN I SAURINA

Unes pinzellades en recordança de mestre Miquel, per mantenir la seva obra, ara que es parla de nomenar-lo fill il·lustre de la nostra ciutat.

Nasqué a Inca, al carrer dels Gerrers, dia 25 de marc de 1866. Fou de família molt humil. Va viure al camp. “Els estius de ma infantesa”, que fou premiada als Jocs Florals de Palma en 1917, indica deliciosament què li va suposar aquesta fase de la seva vida. De molt jove manifestà la seva afició per la literatura. Emmotlla el seu criteri social i polític dels seus grans mestres: el bisbe de Vic, Dr. Torres i Bages, Prat de la Riba i el pare Cerdà de la TOR d'Inca.

L'instint literari el féu enamorar de l'obra de Costa i Llobera. De la influència d'aquest autor, de Verdaguer, d'en Maragall, de Joan Alcover i altres, es féu sensible a les clàssiques perfeccions de l'escola literària mallorquina. L'amistat amb Costa i Llobera agafa unes arrels tan fortes que el va proclamar poeta en vàries tertúlies literàries. L'any 1905 s'organitzà a Inca un certamen literari. Mestre Miquel hi fou premiat per la poesia “Als peus de Jesús”.

Va declarar moltes de vegades que la seva obra preferida era “Dotze sonets”, dedicada a la seva esposa, morta molt jove, el 1909.

L'any 1922 va publicar “Flors de roella”.

Com a periodista fundà, juntament amb Sastre i Pieras, “Es ca d'Inca”. Varen seguir altres publicacions com “Sa bona causa”, “S'Ignorància”, “El hogar”, “Sa veu d'Inca” i “Ca nostra”. Fou fundador del Círculo de Obreros Católicos. Quan se'n celebraren les noces d'or, mestre Miquel en fou reelegit president.

Formà part activa en la fundació de la Caixa rural d'estalvis.

També fou el fundador de l'Harpa d'Inca, en fou president i col·laborà estretament amb don Jaume Albertí.

Fins i tot ocupà el càrrec de regidor de l'Ajuntament inquer al costat dels regionalistes. No tengué mai enemics, i fins i tot aquells que estaven separats ideològicament de mestre Miquel, l'estimaren i respectaren sempre.

Mor com un cristià exemplar el 28 de febrer de 1953, als 87 anys. Mestre Miquel descansau en pau, i allà on sou anau comprovant que allò pendent que tenia el poble es va pagant. Només falta que el nostre Ajuntament us faci Fill Il·lustre.

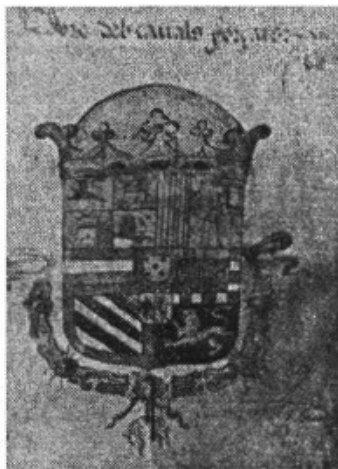
Antoni Mateu Garau

REPERCUSSIONS A INCA...

diversos particulars.

Finalment hi havia les penes pecuniàries dites aleshores composicions i que ara serien multes. A les reproduïdes a continuació, imposades pel Lloctinent General, a més del seu import, traspuen aspectes del crispat ambient que es respirava a Inca. El dia 22 d'abril de 1630 "... ha condemnat a la persona de Miquel Morro de Son Staras de la vila de Inca en donar y pagar a la regia cort sinch centes lliures moneda de Mallorca y cent lliures per les averies y capsous a qui tocan per la dita pena ha incidit per haver portat scopeta metxa encesa per la vila de Inca ...," l'1 de Juliol de 1630 "... ha condemnat les persones de Barthomeu Fiol del terme de Alard del lloch de Consell y Joan Ferregut de la Pobla dit dels Molinars, fermances de Pere Aloy ferrer de la vila de Inca, en donar y pagar a la Regia Cort sinquanta lliures francas y deu lliures de capsous y averies pagadores a les persones a qui tocan per ser estats requets y no han curat presentar en los carcens reals la persona del dit Pere Aloy." El dia 1 de juliol de 1634 "... ha admés a compositió a la persona de Michel Gual fill de Michel de la vila de Inca en donar y pagar a la Regia Cort vuyt lliures francas moneda de Mallorca y quatre lliures per les averies y capsous pagadores a les persones aqui tocan per les despeses y pagant dita quantitat lo allibera de tots los delictes per ell comesos fins lo dia present."

El dia 30 d'abril de 1637 "... ha condemnat la persona de Jaume Duran de la vila de Inca en donar y pagar a la regia cort mil lliures francas y 200 lliures de averias y capsous y les despeses pagadores a les persones aqui tocan per haver favorit y assosiat anant armat de arcabussos de pedra en companyia de Llorens Coll als. Barona y Pau Bestard als. Caramany bendetjats cridats morts o vius contrafaent a los Reals Edictes." El 23 de novembre de 1637 "... ha condemnat a Antoni y Barthomeu Morros, germans de la vila de Inca en donar y pagar a la Règia Cort sinch centes lliures moneda de Mallorca francas y les averies y capsous juntament amb les despeses a les persones a qui toquen, per ço com els 17 octubre prop passat lo dit Ant. Morro prometé y se obligà en seguir al Algtzir Salom y posarse dins los càrcers Reals sots dita pena de 500 lliures francas y se li constituí fermança Barthomeu Morro son germà a lo que no ha adimplit ..." El dia 2 de desembre del mateix any 1637 dits dos germans foren condemnats 200 lliures cada un d'ells "per haver contrafet el capítol 5 dels Reals edictes per haver portat arcabussos de pedra y esser

estats citats no son volgut presentar." El dia 13 de setembre de 1638 condemnaren a Joan Fiol àlias Bot de la vila d'Inca en pagar mil lliures "per haverse associat y acompanyat ab Pau Bestard als. Caramany, Llorens Coll als. Barona y altres bendetjats cridats morts o vius y ab aquells haver comesos greus y enormes delictes ..." El 14 de maig de 1642 condemnaren a Miquel Morro de Son Estaras de la vila d'Inca a pagar 500 lliures a la Règia Cort més 200 lliures d'avaries i capsous "per haver contrafet a les penes li foren imposades quan lo arrestà lo batle de Inca en casa y haver romput dit arrest." El 29 d'agost de 1643 condemnaren a Guillem Sanxo i Antoni Company d'Inca a pagar cada un d'ells 500 lliures més 100 lliures cada un per averies i capsous "per haver contrafet los capitols 5 y 29 dels Reals edictes conforme dita provisió y informació rebuda sobre la averiguació de la mort de Nicolau Capó als. Massianet ..." Finalment consignam la condemna feta el 19 de gener de 1644 a Guillem Mateu àlias Corp i a Llorenç Ginestra, ambdós de la vila d'Inca que havien de pagar 200 lliures a la Règia Cort més 40 lliures d'avaries i capsous cada un d'ells "per haver contrafet el capítol quint dels Reals edictes portant arcabussos de

pedre y ser estat contumassos ..."

Els avalots, crims, malifetes, condemnes i execucions arribaren fins a la concòrdia dels cavallers de Ciutat de l'any 1645. Llavors quedaren molts de bandejats sense la protecció dels seus antics i poderosos aliats, sobrevivint a salt de mata com podien, cometent estralls i malifetes fins a la gran persecució de l'any 1666. Però quan arribà la tranquil·litat a l'illa, Inca havia sofert la pitjor tragèdia de la seva història: la terrible pesta dels anys 1652 i 1653.

Gabriel Fiol i Mateu

Documents consultats a l'Arxiu del Regne de Mallorca, signatures AA - 228, AA-229, AA-230 i AA-232.

Per una visió global de les bandositats del segle XVII a Mallorca són fonamentals les obres "CRONICON MAIORICENSE" d'Àlvaro Campaner i "CANAMUNT I CANAVALL" d'Aina Le Senne.

ENTREVISTA

L'AMO EN MIQUEL ROSSELLÓ

En Miquel Rosselló i Quetglas és el personatge que avui entrevistam. Una persona prou coneguda per tots els inquers, encara que va néixer a Maria de la Salut un 6 de gener de 1923. Malgrat la seva paràlisi progressiva, manté un esperit força actiu, amable i benvolent. Home atent i afectuós. És un goig poder fer aquesta entrevista.

Són les 16,30h del dia 23 d'abril, festa del llibre. L'amo en Miquel m'espera assegut damunt el llit; ens donam la mà i ens saludam.

Em mira i en veu baixa diu:

Jo no som important!

Vós sou important -li dic-. Tots ho som.

L'amo en Miquel comença a mostrar-me poesies, corresponència que mantenia quan era jove. En un tancar i obrir d'ulls encetam la conversa. Imatges enyoradisses de l'antigor surten a tot vent. A tot plaer, remembra situacions de la seva vida d'antany.

Bernat -em diu-, creus que el que dic pot interessar?

Tot el que deis interessa. Per això som aquí, per a esbrinar com ha estat la vostra vida, com sou, què pensau...

Idò, ja pots començar.

On vàreu néixer?

Jo no som de cap poble. Vaig néixer dintre del vaixell «Alfons XIII», a l'Atlàntic. Veníem de Bones Aires i els meus pares m'enregistraren a Maria de la Salut.

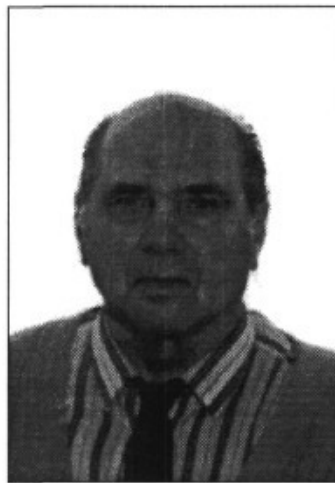
Com va ser la vostra infància a Maria de la Salut?

Com la dels altres nins. Vaig anar a escola a les monges, i després a l'Escola Pública. Als 11 anys vaig anar a Lluc. Volia ésser «Blavet».

Què recordau de Lluc?

De Lluc guard un bell record. Foren

uns anys molt bons; érem uns setanta. Als 14 anys jo ja escrivia. Quan me'n vaig anar de Lluc, vaig dedicar una poesia de la Verge de Lluc. Diu així: Verge de Lluc, mare mia, al mirar-vos m'aconhorta, Vós sou l'estel que més brilla, la llum més bella i divina de dins el cel de Mallorca. Una bella primavera davant vós brotà una flor. Vós sou la mare primera de tota la llum verdadera dedins aquesta casa d'or. Altres blavets canten ara, com aucells vostra oració. Vós ne sou de tots la Mare i els fills vos han donada penyora d'etern amor.

Després se'n va anar a Palma per estudiar comptabilitat i el batxillerat a l'Institut Ramon Llull.

Tres vegades per setmana anava de Maria a Palma per estudiar comptabilitat i el batxillerat. Hi anava amb bicicleta.

I després?

Durant molts d'anys vaig ser representant de la fàbrica "Flamagàs" de Barcelona. Venia relloiges i metxers; com també vaig ser representant del laboratori

«Santos» de Madrid. Vaig guanyar molts de doblers. Tenia un bon cotxe i les al-lotes em corrien darrera.

I tants de doblers donava ésser representant?

Em mira i fa una rialla a sota veu: Feia contraban. Mentre feia de representant venia màquines d'escriure, peces de cotxes i molt de tabac; però no ho escriguis que em tancaran a la presó!

Tranquil l'amo en Miquel, vós sou una bona persona!

Segueix contant-me com eren de difícils els anys de la postguerra, aquells anys que hom havia de fer quasi de tot per poder viure. Posa molt esment allò que diu, i en un batre d'ulls, comença a mostrar-me escrits, cartes i poesies...

També féreu feina amb en Joan March?

Durant dos anys. Feia de guarda-espattes. Sempre anava amb ell i no el perdía de vista. La meva missió era mirar molt i parlar poc.

Recordau qualche anècdota?

Una vegada vaig disfressar-me de capellà. Havia de canviar un milió de pessetes en lliures esterlines. Un capellà de Palma em va deixar els hàbits; a canvi, ens repartíem els guanys. Jo vaig rebre la comissió, malgrat vaig dir al capellà que l'operació no havia anat bé, però el vaig convidar a una altra cosa que no puc dir.

L'amo en Miquel seu al seu llit. La malaltia l'impedeix poder-se moure. Fa temps que sofreix però «què hi farem!» diu. El viatge sense tornada no li fa por. És un home valent.

En un sol cop, em conta fil per randa i amb tots els ets i uts esdeveniments llunyans que recorda amb emoció. Un delit enyoradís empapa tot el seu cos. Em conta sense cap compunció

ENTREVISTA

quan la guàrdia civil el volia agafar a la plaça de Capdepera carregat de tabac i cafè.

Prop de Vilafranca, dos guàrdies civils em perseguien amb bicicleta. Jo no em vaig aturar i començaren a tirar-me tirs. Duia el cotxe carregat de contraban.

Quants d'anys fa que estau a Inca?

38 anys. Inca sempre ha estat una bona ciutat. Les fàbriques de sabates eren uns bons clients meus, i sobretot, una dona que m'ha estimat i adorat.

Em diu que és la primera entrevista que li fan.

Bé ho han provat de fer-me una entrevista, però mai he volgut donar els comptes en «es mariandos».

La vostra salut no és massa bona...

La meua malaltia és una paràlisi progressiva. Aquesta malaltia em ve de quan vaig caure per un barranc. L'espina patí. Aquest mal va anar covant fins que no em vaig poder moure. Si pogués caminar, a tu i en Jaume, vos convidaria al millor restaurant de Palma. He anat a molts de metges però no hi ha res a fer.

Què vos hauria agradat fer?

Més que fer, m'hauria agradat ser missioner. Els doblers no tenen valor de cap classe. He donat molts de doblers als més pobres; la meua dona no ho sap.

Què pensau dels polítics?

Et contaré una anècdota de D. Antoni Maura: «Els polítics són iguals que els caçadors, surten honrats de casa seva i retornen deshonorats. Un caçador veu un conill que entra dins un forat de paret, si li amollen la fura i no surt s'ha d'esbucar la paret. El caçador torna a casa seva amb el conill però retorna deshonorat, perquè ha espenyat la paret».

Què vos sembla la democràcia?

La dictadura no podia esser mai bona. No hi havia llibertat. Els artistes i els escriptors no tenien llibertat. Aquesta democràcia que ara tenim no serà una democràcia sòlida i consolidada mentre no hi hagi persones que vulguin fer pàtria. Ens hem de respectar.

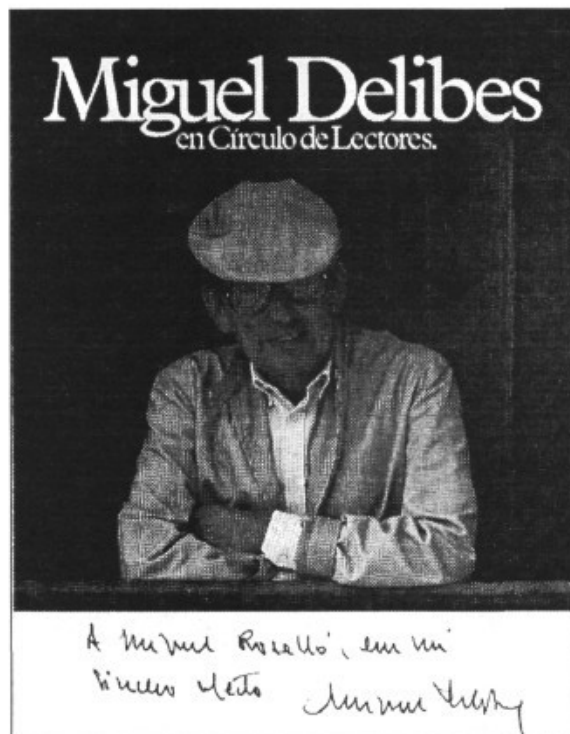
A qui admireu?

El primer personatge que més admire és Jesús. Jesús va donar bon exemple. A l'edat de 14 anys anà al Tibet per aprendre de llegir i escriure. Va estudiar filosofia i va fer molta meditació.

Em conta que ha llegit «los años perdidos de Jesucristo», on es relaten tots aquests fets, on Jesús convivia amb els monjos budistes.

El qui no ho creu -em diu- que vengui. Tenc un llibre que ho diu ben clar. El qui vulgui discutir-ho el m'envia. És una cosa sèria!

Triau un escriptor.

He llegit en Cervantes, Unamuno, Quevedo. La sàtira m'agrada molt. En Ramon Llull m'ajuda a meditar. Va ser un gran escriptor. També

admir molt en Miquel Ramis Alonso, era amic meu. Ara llegeix «Angulo del Meditador». En tenc una recordança molt bona.

S'atura una estona i comença a recitar de memòria «El Pi de Formentor».

He llegit tots els poemes de Costa i Llobera. Era un home molt creatiu. També admire molt el Pare Colom. El Pare Colom -em diu- ha de viure dins nosaltres.

Em fa llegir uns versos que li dedicà: *Pare Colom, vostra energia s'ha contagiada amb mi.*

M'heu donat tanta alegria amb la vostra poesia que no me cans de llegir.

Vós sou un gran confessor amb molts d'anys d'experiència, poeta i gran escriptor, amic de nostre Senyor i de la Verge amb excel·lència.

Una altra persona de gran valor és el Pare Puigserver. Estimam el

Pare Puigserver, ara i sempre. És molt amic meu; m'ha ajudat.

Vos agrada escriure?

Molt, però tot quan feia ho esqueixava.

L'amo en Miquel em mostra correspondència que manté amb «La Duquesa de Alba», de na Catalina Cirer, d'en Nadal Batle i del professor de català Sr. Grimalt; i sobretot, molta de poesia.

Hem passat quasi dues hores parlant. Abans d'anar-me'n em mostra una codolada verídica d'un

judici presidit per D. Miquel Morey, funcionari del jutjat d'Inca:

*Per arrabassar sa coa d'un ase
Amb s'ase ben encallat,*

ENTREVISTA

un passava pel camí.
 - Per favor, voleu venir
 que me trob ben apurat?
 que s'ase ha llenegat
 i ara no me vol sortir!
 I no es mentida, germans,
 lo d'aquesta codolada.
 Aquell li pegà estirada
 i quedà amb sa coa en ses mans.
 - Ara tu m'has destruït!
 s'ase m'has desgraciat!
 Després d'haver-se pegat,
 el va citar en es jutjat,
 i un judici distingit
 a tots dos ha castigat.
 Un per esser maltractat
 i s'altre per perdre els sentiits,
 i s'ase que pegava uns crits
 que massa havia bramats.
 I aquí en Miquel Morey
 pel jutge autoritzat,
 se va oposar indignat:
 - Vos aplicaré sa llei!
 - Aquí no hi ha més demora,
 aquest, s'ase s'endurà,
 i quan hagi tret sa coa
 s'animal te tornarà.
 - Recoranta mil punyetes!
 s'ase no li vull tornar!
 - Idò, aquí has de pagar
 amb sos diners amb sa mà
 cent quaranta mil pessetes.
 I aquí ja podeu firmar
 i donar-vos tots sa mà
 i no parlau més de braguetes.
 Aquí es judici acabà!

Bernat Forteza
 23 d'abril del 1998
 Festa del llibre

**Qui no et vol entendre, vol ignorar la teva identitat
 i la de més de deu milions de persones com tu.**

CATALÀ, LLENGUA PER CONVIURE

JOVES DE MAJORCA PER LA LLINGUA

PUNTS ESTRELLA

Un univers de regals

Per acumular Punts Estrella només ha d'utilitzar la seva targeta de "la Caixa", no i quan vulgui. Així de fàcil i senzill: per cada 1.000 pessetes de compra, un punt i, com més punts, millors seran els regals que podrà escollir del catàleg del seu programà Punts Estrella.

Relloges, càmeres fotogràfiques, espectacles, viatges... Ara, les targetes de "la Caixa", a més a més de la comoditat i seguretat que li proporcionen, li permetran d'accedir a un univers de regals. Passi per qualsevol oficina de "la Caixa" a recollir el seu catàleg Punts Estrella.

E S P O R T S

RAFEL NICOLAU RAYÓ, UNA LLEGENDA DINS EL FUTBOL INQUER

Rafel Nicolau Rayó, de Can Pinoi, és tota una institució dins els 75 anys d'història del Club Esportiu Constància d'Inca que recentment s'han complert. És un dels pocs jugadors inquers que va professionalitzar-se en el futbol, jugant un grapat d'anys a la primera i segona divisió del futbol espanyol, davall dels tres pals, ja que es desenvolupà espor-tivament com a porter.

Actualment Rafel Nicolau està casat i és pare de dos fills *"un és esportista, juga de mig al Sallista cadet, dur el futbol a la sang; al major li agrada més la informàtica"* diu en Rafel. Treballa a la banca ma-llorquina, es el vicepresident del Club que presideix Miquel Llompert Mora, a més entrena els porters de l'entitat blanc-i-negre.

Rafel nasqué un onze de novembre de l'any mil nou cents quaranta set, i esportivament nasqué a l'entitat del Joventut Sallista. Formà part de la selecció juvenil la temporada 1964-65. A la Segona Divisió, actual A, ja hi jugà a les files del Constància les temporades des de 1965 a 1968. Després, el bo de Rafel Nicolau, començà a iniciar la seva més brillant etapa esportiva fixant pel Centre d'Esports Sabadell a la Primera Divisió del futbol espanyol.

Durant tres temporades, les que van de l'any 1968 al 1971, va estar a l'elit d'aquesta especialitat esportiva. Continuà a Segona Divisió la lliga 1971-72, i finalment acabà la seva carrera esportiva a Tercera Divisió militant a l'Unió Esportiva Poblara la temporada 1972-73.

Dels seus inicis Rafel Nicolau recorda el seu pas pel col·legi La Salle d'Inca i a la seva entitat futbolística, el Sallista. *"Abans no teníem tants de mitjans com ara per jugar. Entrenàvem a les sis del matí i ens dutxàvem amb aigua freda tant a l'estiu com a l'hivern. Aleshores els pares no ens podien acompanyar, havíem d'anar amb el tren o autocar. Han canviat molt les coses des de llavors"*.

La seva corpulència i altura dins el futbol el catapultà cap a la porteria, *"al col·legi tu ets gran, has de passar de porter, les coses es feien de qualsevol manera. També n'hi havia altres de grans a l'equip"*, afegeix en Rafel. *"La temporada 1964-65 em varen cridar per formar part de la selecció juvenil i l'any següent em cridaren al primer equip del Constància que militava a la Segona Divisió A actual. Vaig debutar en un partit contra el Valladolid a l'estadi del Nuevo Zorrilla de la mà del tècnic Quique, tenia aleshores quinze anys. A l'equip inquer hi jugaven en Pere Tugores, Ponce, i els altres eren forans"*.

En Rafel Nicolau recorda el bons temps que va viure dins

aquest difícil món del futbol espanyol. *"Els anys que van del 1965 al 1968, jugant a Segona Divisió, foren per mi memorables,"* digué en Rafel.

El seus millors records esportius són per a Nicolau les

"promocions del Constància per no davallar a Tercera Divisió disputades contra l'Eibar i Lugo que les guanyàrem i continuàrem a Segona Divisió. També és memorable per mi el darrer any de Segona que baixàrem a Tercera conseqüència de què es va modificar la competició; dels dos grups de Segona, nord i sud amb la seva unificació. Els equips sobrants varen formar una Tercera Nacional actualment Segona Divisió B, que va ser una situació catastròfica en tots els sentits, esportiu, social i econòmic." En Rafel afegí *"ens enfonsàrem a la categoria regional ja que la Tercera nacional, actual Segona B, no era atractiva pel socis i seguidors que ens donaren l'esquena. Corria la temporada 67-68, l'entitat era presidida per Mateu Pieras, directiu que l'any següent me va traspasar al Club de Sabadell que militava aleshores a la Primera Divisió del futbol espanyol"*.

"Molts d'aficionats de les hores -matisa Rafel- avui encara en vida no pogueren assimilar la davallada a regional després d'estar dins el futbol d'elit espanyol, i alguns no han tornat al camp a veure un partit, per això va poca gent al futbol."

De l'època a l'entitat futbolística sabadellenca recorda en Rafel que va jugar *"la copa de Feries, actual UEFA, que disputaren contra el Bruixes de Bèlgica, i en el partit de tornada dins Sabadell ens eliminaren."*

A Sabadell en Rafel Nicolau diu que hi va estar quatre anys sempre a Primera Divisió, després el cediren al Múrcia per jugar a Segona Divisió, tornà a l'illa fixant pel Poblenc que presidia Pep Alorda. Finalment vingué al club inquer en una permuta entre ell i en Pere Gost.

(segueix a la pàgina 21)

LA FUNCIO SOCIAL DE LA MÚSICA

Sempre hi ha hagut dues maneres d'entendre la música: la casolana i la social. Tots hem patit el fet de tenir un matrimoni amic on el nin o la nina estudia música i n'estan molt orgullosos, és una cosa molt lloable, però arriba el moment i t'asseuen a una butaca de la saleta on hi ha el piano o un altre instrument i resignadament has d'escoltar la interpretació més o manco encertada d'una d'aquelles peces reduïdes per facilitar la seva interpretació. En acabar felicites l'infant i, sobretot, els pares que, lògicament, se senten del tot satisfets de què el seu fill o filla ja sàpiga interpretar unes melodies amb un instrument, instrument que moltes vegades arraconarà quan es vegi lliure de la pressió dels seus pares. Això que és una manera un poc burda de caricaturitzar, és el que ha passat a moltes persones. La música, com totes les disciplines humanístiques, és de gran valor formatiu i certament no es pot descuidar, de tal manera que en tots els programes educatius no hi pot mancar la formació musical en qualsevol de les seves vessants, en darrer terme s'hauria d'ensenyar als alumnes a escoltar música, a assistir a un concert de música clàssica o moderna com, també, a saber valorar la música en tots i cada un dels seus estils.

Però un dels aspectes que caldria ressaltar de la música és el seu caràcter social, arraconar la forma casolana per anar cap a una música més enfocada de cara a la gent. És veritat que sortir en públic suposa molta feina de preparació,

moltes hores d'estar damunt un instrument, de llegir partitures, de cercar més una professionalitat (i no me referesc a l'econòmic) que una titulació. És cert que no tothom serveix però el que s'ha de procurar és que tot aquell que tengui qualitats les desenvolupi al màxim i les posi a disposició d'una societat que, de cada dia més, ha de valorar la música, no com una cosa supèrflua, sinó com un valor més i important dins la seva vida, la música no ha de ser una manera més de passar el temps d'oci sinó un aliment important per l'esperit.

És clar que sempre hi haurà qui aprendrà música per a ell i que en farà de la música el seu hobby però de cap manera pot ser l'objectiu d'una escola, encara que un alt tant per cent d'alumnes no servesquin per formar part d'orquestrats, orquestrines, bandes, grups musicals etc. Que moltes vegades no és que no servesquin és simplement que no s'ho han proposat i agafen la música com un simple passatemp sense posarhi l'interès que toca. Està demostrat que, també en la música, sense esforç no s'arriba enlloc.

Entre tots s'ha de mantenir encès l'esperit musical del poble sense barreres ni traves, amb l'esforç d'entitats públiques i privades, d'empreses, de famílies, d'escoles... en definitiva de tots; conscients del que deia abans: La música ha de tenir un paper molt important dins la formació de la persona.

Santiago Cortès i Forteza

(Ve de la pàgina 19) ESPORTS

En Rafel Nicolau va penjar les botes la temporada 79-80 estant el Constància a la Tercera Divisió actual i amb en Jordi Cerdà de president. *"Me vaig acomiadar amb un partit homenatge juntament amb Miquel Corró disputat front l'Espanyol de Barcelona."*

- Ha canviat molt el futbol des de llavors?

Si, com tot, tant la preparació com la tècnica. Tot ha anat evolucionant. Distints mètodes de treball..., encara que el fons és el mateix: gols i victòries és el més important.

- Ara hi ha manco gent a les tribunes dels camps de futbol.

El futbol abans era l'únic centre de diversió. Ara hi ha molts d'esports, divertiments, medis de transport, televisió, i més coses. A més la gent vol que el seu equip vagi davant, i si no hi va, basta veure el Mallorca a Segona Divisió el poc suport que tenia i a Primera va als primers llocs de la classificació i només ompl el seu camp reduït segons quins partits.

- Del Constància actualment què em dius?

Estam a un lloc preferencial per jugar la lligueta d'ascens a Segona Divisió B. S'ha confeccionat una

plantilla, tots els objectius s'estan complint per classificar-nos i poder pujar a segona B; encara que en aquesta competició hi compta molt la sort.

- Com es finança un equip punter com l'inquer?

No s'autofinança un equip punter de Tercera Divisió, ha d'haver-hi un president que hi posi doblers. Si no fos per aquestes aportacions personals no es pot mantenir.

- Que passarà després del mandat del president Llompart Mora?

El Constància seguirà d'una manera o altra, amb unes aspiracions o plantejaments, sempre hi haurà algú que se'n faci càrrec. La gent va farta de futbol, ja que la televisió en dona cada dia un partit.

- Està Rafel Nicolau agraït al futbol?

Sí, em va satisfer molt personalment conèixer gent, tenir l'oportunitat de viatjar per Espanya i l'estranger. Abans a primera o segona divisió no es pagaven el doblers d'ara, encara que molt més que altres activitats. Me va agradar i si no fos així no donaria el meu suport al Constància desinteressadament, ajut al Club amb el que puc.

Pere Castelló Bergas

per endurse'n

para llevar

take away

COMPLEXE EDEN CENTER

Carretera Alcúdia-Artà, qm. 7 - Tel. 971891928

0758 - PLATJA DE MURO (Mallorca)

LA UNIÓN MUSICAL INQUERA ARA

La Unió Musical Inquera està de moda. A més del gran moment que viu, es veu refrendada pel nombrós públic que la segueix. Una dada que ho demostra és que en el darrer cicle de concerts de primavera, el concert de la banda, que clausurava el cicle, ha estat el que ha aconseguit reunir més públic.

En l'actualitat la Unió Musical està formada per quaranta músics. Des de 1991 està dirigida per Miquel Genestra i Alomar, quan encara la Banda només disposava d'uns vint-i-cinc músics la majoria dels quals eren majors. Amb aquests set anys ha passat de tot. Durant algunes temporades només hi va arribar a haver uns dasset músics. Davant la manca de pedrera d'on sortissin nous músics, la banda va demanar a l'Ajuntament que creàs una escola de música. L'any 1994, l'Ajuntament va crear l'escola de música Antoni Torrandell amb unes expectatives molt premeditades per la Banda. Però la mala gestió d'aquesta escola, totalment nul·la per a la banda, va obligar a la banda a fundar una altra escola amb l'ajuda de l'Ajuntament. Així es garanteix la continuïtat d'una institució amb dècades d'història a la nostra ciutat, la Unió Musical Inquera.

En aquests moments la banda està integrada majoritàriament per joves menors de 25 anys i només sis músics sobrepassen els cinquanta

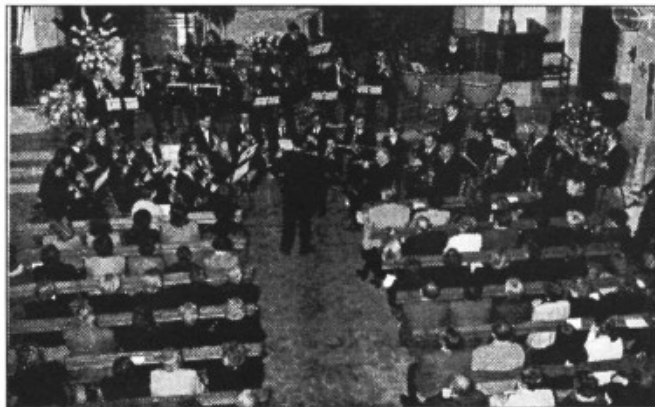
anys. Això fa que el futur de l'agrupació estigui garantit per als pròxims anys.

El repertori està format, principalment, per bandes sonores de pel·lícules (Indiana Jones, Jesucrist Superstar, El Padrí, Alladin, Ballant amb Llops) obres d'autors clàssics (Txaikowsky, Von Suppe, Wagner) obres d'autors mallorquins (Xamena, Torrandell) pasdobles (Gato Montés, Amparito Roca, Paquito Choccolato), marxes fúnebres (Sobre la Tumba, Piedad, Mater Mea) i obres d'autors contemporanis (Katelbey, Jacob de Haan, Morricone, Glen Miller).

L'any 1997 la banda va realitzar unes 30 funcions, de les quals vint foren a Inca i la resta a pobles de Mallorca i a la península. D'entre totes aquestes funcions destaquen la realitzada al festival de bandes de música de Lluçmajor, on hi va participar juntament amb la Banda Filarmònica de Porreres i la Banda Municipal de Lluçmajor, i l'actuació a les falles de la ciutat de València.

Per a la recuperació del valuós arxiu musical s'ha adquirit un modern equip informàtic a més s'està ampliant i renovant l'instrumental i, també dins aquest any 1998, s'ha pensat renovar el vestuari, com també la recerca de noves partitures per ampliar el repertori.

Miquel Pieras i Rafel P. Cortès

Es siwell

Carrer Llevant, 19
Tel. 88 00 86
07300 INCA

**AMICS I AMIGUES DE L'OCB
D'ALGAIDA, MOLTS ANYS I QUE PU-
GUEU ARRIBAR
A LES NOCES D'OR
CORATGE I ENDAVANT !!**

A la revista UDOL
de Llubí en la celebració
del seu cinquè aniversari
MOLTS ANYS!!

L'ESCOLA DE MÚSICA JAUME ALBERTÍ, UNA ESCOLA PEL POBLE

Des de la seva creació, l'escola de Música Jaume Albertí ha fet feina per nodrir les agrupacions musicals d'Inca, sobretot de la banda Unió Musical Inquera, és a dir, ha estat una escola que ha donat resposta a les necessitats del poble d'Inca. Per al pròxim curs, 1998-1999, té previst impartir matèries noves com tècnica vocal, per ajudar a les corals d'Inca (l'Harpa, Coral de sant Francesc, Cor Parroquial de Santa Maria la Major... i la coral d'Antics Blavets, que malgrat no ser d'Inca, molts dels seus membres hi viuen), guitarra, piano, violí, violoncel, instruments populars (xeremia, flabiol, tamborino). A l'hora d'impartir tots aquests nous instruments, es tendran en compte les necessitats dels grups folklòrics i musicals en general. Davant l'allau de noves assignatures, l'escola s'ha plantejat ampliar el local de l'antiga biblioteca municipal, a la Quartera. Ja s'han iniciat els tràmits per construir tres aules noves i dotar-les del respectiu material musical necessari.

Durant el curs 1997-1998, els professors són:

Solfeig: Miquel Genestra (director de la Unió Musical Inquera), Xavier Palou i Llorenç Gelabert

Clarinet: Eduard Bernabeu (solista de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears)

Saxòfon i clarinet: Josep Sancho (professor titular de Conservatori Professional de Palma)

Trompeta: Salvador Sentamans (professor titular de Conservatori Professional de Palma)

Trombó: Jean Christophe Brunet (solista de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears)

Trompa: Joan Barceló (membre de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears)

Flauta: Margalida Reig

Tuba i bombardí: Miquel Asensi (professor titular de Conservatori Professional de Palma)

Percussió: Juan Roig (sergent de la Banda Militar)

Per al pròxim curs està previst que s'incorporin a l'escola nous professors:

Tècnica vocal: Bartomeu Català (professor de l'escola de música de Manacor)

Oboè: Juan Rodríguez (solista de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears)

(Continua a la pàgina següent)

Ara tenir

un Piano és més fàcil

**Sense necessitat de compra-ho
LLOGUER O OPCIO COMPRA**

Si el seu fill o filla comença a estudiar piano, vostè ha de pensar en la necessitat de tenir piano a casa.

MUSICASA li cedeix un piano acústic o digital **NOMÉS PER 8.700 ptes mensuals, més quota inicial de 28.900 ptes.**

Si decideix comprar el piano que li vàrem cedir, fa un any o més, li **descomptarem 133.000.**

**Pca. Es Fortí (cantonada passeig Mallorca), n.1
Palma de Mallorca, Tel. 971 28.15.59**

L'ESCOLA DE MÚSICA...

De la resta de professors encara no es disposa de confirmació oficial, però s'espera que, com la resta, tinguin una gran qualitat musical i pedagògica.

ELS ORÍGENS DE L'ESCOLA

Les primeres escoles de música a Inca aparegueren l'any 1885 i estaven dedicades a formar músics per a les dues bandes que hi havia en aquells moments a Inca: la d'en Rotger i en Garcia. Des de llavors, diverses escoles de música s'han dedicat a nodrir les agrupacions de la ciutat. Una de les darreres que es formà va ser l'encapçalada pel músic valencià Rafel Martínez a finals dels anys 70. D'aquesta escola sortiren part dels músics que ara conformen la banda. Després de Martínez, en foren professors Sebastià Llabrés i Ramon Joan. Però a principis dels anys 90 l'escola ja havia pràcticament desaparegut.

Finalment l'any 1995, la banda, quasi a punt de desaparèixer decidí crear l'escola Jaume Albertí. Sense escola de música era molt difícil assegurar el futur d'una banda. Durant els dos primers cursos l'escola va funcionar en precari, amb molts pocs recursos i professors. Però l'any passat, es va aconseguir que l'Ajuntament s'involucràs d'una forma sèria i decidida en l'educació musical. Va ser llavors, quan es va donar l'empenta definitiva a l'escola Jaume Albertí. Dia vuit de novembre de 1997 es va inaugurar de forma oficial, amb

l'assistència del director general d'educació del Govern Balear, la presidenta del CIM, el conseller de cultura del CIM, el Batle d'Inca i regidors de tots els grups polítics del consistori. A principis de 1998 l'escola Jaume Albertí va ser reconeguda escola oficial de la xarxa d'escoles de música de la Comunitat Autònoma.

Miquel Pieras i Rafel P. Cortès

Ets d'aquí
només així.

Tenir el nostre nom en la nostra llengua és un signe de normalitat, ara canviar-lo és fàcil.

Enric, Juli, Jordi, Joan, Josep, Carles, Andreu, Marc, Bernal, Pau, Xavier, Neus, Roser, Pere, Beatriu, Carme, Aina, Ignasi, Rafel

ESPERONS

Esperons banyats en vinagre a les natges del nostre estimat batlle Pere Rotger **perdeixar fugir cap a Selva l'Arxiu del Partit Judicial d'Inca**. Pel que es pot veure en això de la cultura a la gent del PP ni li va ni li ve. Molt de xerrar de comprar cases però a l'hora de la veritat se'ls romp l'ansa del paner. Semblen les hostes valencianes del reiet dels uns, però no dels altres, Eduardo Zaplana. Al País Valencià els marmessors de Joan Fuster han retirat la custòdia del legat de l'escriptor a Zaplana per incompliment del compromís de rehabilitar l'edifici de la fundació i difondre l'obra de Fuster.

Parlant de cases i de cultura, qui punyetes pot entendre aquesta febre compradora que de cop i volta s'ha apoderat de la majoria-minoria al nostre ajuntament? La Sala ja s'assembla més a una immobiliària que a la Casa de tots els inquers. Les notícies sobre la **compra del Teatre Principal i de Cas Metge Cifre** fan més pudor d'operació-especulativa-d'espais-culturals que d'altre cosa. Per què no es dediquen a **acabar les obres de Sant Domingo**? Així almanco tindriem qualque indret acabat on poder gaudir de la cultura en bones condicions.

Bons i esmolats esperons per al Conseller Manolo Ferrer. Ara resulta que les editorials de llibres de text hauran de respectar totes les modalitats illenques del català. Vol dir això què **un llibre editat per als escolars haurà d'esser diferent si l'al·lot es mallorquí, menorquí, eivissenc, formenterenc o de Cabrera?** I dins Mallorca?, suposa que hauran de respectar les modalitats parlades a Pollença, Lloseta o Sant Joan? Ningú de la Conselleria ha desmentit fins ara l'insistent rumor que circula per Ciutat on s'afirma que el proper projecte educatiu del Conseller més xerraire del Govern exigeix al Govern de Madrid que els llibres de text d'espanyol per distribuir entre els nostres escolars siguin redactats en "CASTELLANO, MODALIDAD BALEAR".

Esperons a balquena per a quasi tots els partit polítics representats al Consell Insular per haver **cedit davant del corporativisme dels sindicats en el tema de la llengua i les oposicions**. Record en el seu moment les crítiques llançades per gent com els d'UM, PSOE SPANYOL o IU contra el PP pel decret de mínims i si ens descuidam són els primers en aplicar-lo. Vergonya cavallers, vergonya!

I és que aquesta vegada sembla que totes les malifetes venen per part del nostre GOVERN o dels seus representants però si els se mereixen no dubtam a donar-los i aquesta vegada va per l'amenaça de compra amb els diners de tots d'un **repetidor per veure les mateixes imatges que ja veiem gràcies a Voltor** i tot per fer la punyeta a l'Obra Cultural. Els

hi tenen bons de guanyar els doblers aquesta genteta. Ja per acabar, aquest cop els nostres agullons són per al SUPREM, per ordenar **modificar topònims de Manacor prescindint del parer dels filòlegs**. És el mateix que si algú dictés sentències sense haver estudiat lleis.

DITADES DE MEL

Si havia estat l'empresa Disney la que fins ara se n'havia dut les ditades de mel per traduir les pel·lícules infantils al català, ara donam la nostra felicitació més gran a la **distribuidora d'ANASTÀSIA per la seva versió catalana**. Tot un èxit entre el públic infantil.

El món de la literatura aquests últims temps ha estat d'enhonorabona. Primer per la festa que MAGISTERI TEATRE feu al POETA, i ho posem en majúscules per què és un grandios poeta, Miquel Martí Pol pel seu 69è aniversari. I el segon motiu ha estat la celebració de la festa del llibre, una festa que, tot i ésser mig passada per aigua, marcà el preàmbul d'un acte vertaderament entranyable, l'**homenatge** que va retre l'OBRA CULTURAL D'INCA a quatre homenots de les nostres lletres: **M. A. Riera, Damià Huguet, Jaume Fuster i Blai Bonet** amb l'edició de quatre exemplars dedicats a l'obra de cada un dels autors. No estaria gens malament que algú es decidís a publicar-los. La feina feta pels nins i nines dels ESPLAIS en la il·lustració dels llibres ha estat magnífica.

Més mel per a una altre feina. La gegantina tasca realitzada pel Grup Serra en l'edició de la **GRAN ENCICLOPÈDIA DE MALLORCA** que ara ja ha finit. Amb els anys l'obra ha esdevingut un clàssic entre la gent a l'hora de fer una consulta sobre qualque aspecte de la nostra cultura. (Sols un petit retret: hi manquen veus com la de la revista satírica inquera "Pinyol Vermell".)

Per tancar aquest ramell de ditades de mel, grapada de la millor per als **organitzadors de L'ACAMPALLENQUA**. No ha estat gens mala idea anar a plantar la tenda de cinc mil participants al mateix lloc on el Rei En Jaume arribà a l'illa i on el català ara mateix pateix més per treure el cap, tot i que si es tractava d'acarar-se al perill més que anar a Santa Ponça on l'esperit del Rei vetlla pels seus haurien hagut d'anar a plantar la tenda al pati de l'Institut Aurora Picornell de Ciutat. Es veu que per aquelles contrades a la nostra llengua li van mal dades.

Jaume Nicolau "Rei"

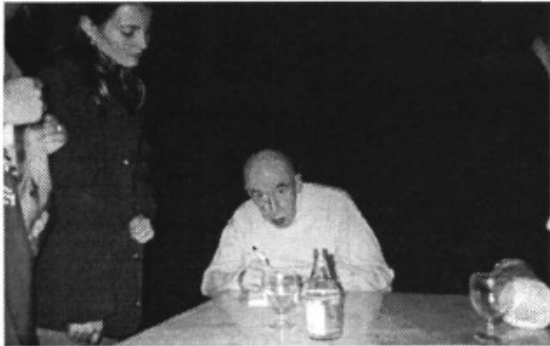
ACTIVITATS DEL TRIMESTRE DE L'OCB D'INCA

MARÇ

Dilluns dia 23

Com tots ja sabeu el poeta de Roda de Ter Miquel Martí i Pol va venir a Palma el passat mes de març convidat per la UIB.

Un grup de persones de l'OCB assistírem a la presentació del seu darrer llibre "El llibre de les solituds" a la Banca Marc. L'autor hi era present.

Dimarts, dia 24

Presidit per en Miquel Martí i Pol, la seva esposa Montserrat i el cantautor Lluís Llac, uns quants membres de l'OCB d'Inca férem acte de presència a la lectura que un grup d'alumnes de l'Escola de Magisteri féu dels seus poemes a l'Aula Magna de l'edifici Cifre de Colonya de la UIB així com al recital que el cantautor de Verges oferí el vespre a l'Aula Magna de l'Escola de Turisme.

ABRIL

Dissabte, dia 4

Reunió de l'OCB amb les seves delegacions a Algaida per parlar de la organització de la IV DIADA per la Llengua, la Cultura i l'Autogovern que se celebrarà el dia 9 de maig a Palma. La delegació d'Algaida ens tenia preparada una sortida cultural a Castelletx i un sopar de germanor que celebràrem a la seva seu.

Diumenge, dia 5

El grup GRAM sortí d'excursió al Puig de Massanella. Malgrat que el dia no acompanyà gaire degut a les fortes

ratxes de vent, gaudírem una vegada més d'un paisatge, que tot i conegut no ens deixa de sorprendre.

Dimarts, dia 21

Roda de premsa al nostre local per a presentar els quatre llibres que sobre poemes i paràgrafs dels escriptors Jaume Fuster, Damià Huguet, Miquel Àngel Riera i Blai Bonet havien il·lustrat els nins i nines dels tres esplais d'Inca i na Carme Dalià del grup GRAM.

Hi assistiren: "El Diari de Balears", "Ultima Hora" "Diario de Mallorca" i TVI.

Dimecres, dia 22

La nostra participació al Dia del Llibre d'enguany fou l'edició dels quatre llibres, abans mencionats, que restaren damunt la taula de l'OCB fins que la pluja obligà a aturar la festa.

Dijous dia 23, DIADA DE SANT JORDI

Amb el títol de "Quatre autors dins el blau" (Mediterrània) tengué lloc al Casal de Cultura una vetllada literària dedicada a Jaume Fuster, Damià Huguet, Miquel Àngel Riera i Blai Bonet. Lluís Maicas presentà l'acte. Rafel Fiol, Aina Ferrer, Andreu Caballero i Antoni Rodríguez llegiren distints poemes i paràgrafs dels autors, prèviament seleccionats. Maria Antònia Oliver, Roser Vallés i Magdalena Ballester, esposes dels escriptors, recolliren de mans dels nins de s'Estornell, s'Estel, Amics de Sant Francesc i del grup GRAM els llibres que amb tanta il·lusió havien il·lustrat. A la sortida es lliurà als assistents una carpeta amb el contingut de la lectura i la rosa de Sant Jordi.

Dijous, dia 30

Va tenir lloc a l'Estudi General Lul·lià la darrera reunió organitzativa per la DIADA convocada per l'OCB de Palma a les seves delegacions i als grups que també la recolzen.

MAIG

Dies 1, 2 i 3

Viatge d'un grup de socis i altres no socis de la nostra delegació a la Catalunya Nord.

ACTIVITATS ...

Dijous, dia 7

Obertura de l'exposició bibliogràfica dedicada a Blai Bonet al Centre d'Exposicions de Santa M^a la Major. L'acte principal presentat per en Lluís Maicas, va comptar amb la semblança de l'autor, feta per en Jaume Armengol, i l'estudi sobre la seva obra de Carles Rebassa.

El video d'en Blai Bonet que poguérem veure, fou enregistrat per "Sa Nostra" i donat gentilment a la delegació de l'OCB d'Inca. En Josep Planas i Montanyà, president de la Casa Catalana a Mallorca i autor de les fotografies que sobre textos de Blai Bonet il·lustren el llibre "Mallorca", editat l'any 1961 per "la Polígrafa", ens aportà aquest valuós testimoni en un petit recull.

Dissabte, dia 9

Se celebrà a Palma la IV DIADA PER LA LENGUA, LA CULTURA I L'AUTOGOVERN. Un bon grup de representants de l'OCB d'Inca participarem activament als actes.

**VIATGE AL PAÍS DELS CÀTARS,
CATALUNYA NORD**

El passat dijous trenta d'abril, un grup d'amics de l'OBC d'Inca sortírem cap el sud de França, amb la intenció de recórrer un dels possibles itineraris centrats en la història dels càtars, tema molt vigent avui dia.

El nostre punt de sortida fou Perpinyà i totes les sortides tenien aquest eix vertebrador. Aquest fou l'ordre que seguírem, un cop arribat a dita ciutat.

Divendres, dia 1 de maig

Distribuïts en cotxes de lloguer sortírem amb la idea de visitar alguns castells d'incidència càtara, es a dir, llocs estratègics on es varen poder refugiar i viure cert temps. Aquest era l'objectiu del dia, els castells.

Arribats al punt i després d'una caminada visitarem el castell de Queribus, fortificació majestuosa, amb una magnífica sala gòtica oberta a l'exterior per un enigmàtic finestral que al llarg de la història ha donat peu a moltes llegendes al voltant d'aquesta religió. Situat a dalt d'un cim recorda la figura d'un puny alçat... Escoltàrem la història i les llegendes que envolten el lloc i partírem cap el poblet de Cucugnan; i d'aquí vers el castell de

Perapertusa (pedra oberta, en occità). Aquest, és el més impressionant de tots els coneguts com a "castells Càtars". La seva elevada situació és de vertigen, està situat al llarg de la cima. La visita fou molt breu, perquè una pluja inesperada ens obligà a baixar ràpidament d'aquest sobrecollidor espai.

Dinàrem al poblet de les Corbieres, amenaçats per un cel que no acabava de decidir-se. A continuació recorreguérem per un magnífic entreforcat natural conegut per les Georges de Calamus. Paisatge d'una bellesa abrupte, pètria, on sols romp el silenci el renou del córrer de l'aigua i els nostres sospirs d'admiració.

Deixàrem el freu de sant Pierre de Lys i després coneguèrem el castell de Puivert. Aquest és molt diferent dels altres, està situat a peu pla, i la fortificació canvia tant en dimensió com en estructura. Estava concebut com a residència d'estiu dels nobles de Trencavell. S'hi respira l'ambient cult que va tenir. Una imponent torre de l'homenatge circumda el pati d'armes, aquí hi ha la capella i la sala dels músics.

Sortírem en direcció a Montsegur, bastió dels càtars, però una pluja torrencial ens obligà a canviar d'idea.

Després d'un bon sopar tornàrem a l'hotel, estàvem rebenats!

Dissabte, dia 2 de maig

La prioritat del dia era visitar ciutats relacionades amb els càtars: fogueres, presència de la Inquisició... Ens aturàrem a l'abadia de Fontfreda, després cap a Narbona, i dinàrem a la ciutat de Beziers, lloc durament castigat a la Croada com a "senyal" del que podria passar a les altres si no es rendien. Holocaust seria una paraula que ho definiria. Sota el lema "cremau-los a tots i Déu ja distingirà els que són seus" tota la població fou cremada; de càtars n'hi havia un grup.

Arribàrem a Carcassona, actual recinte fortificat i més ben conservat d'Europa. Visitarem La Cité, catedral, castell, carrerons...

Sopàrem a Colliure, i abans visitarem la tomba del poeta Antonio Machado. Gaudírem d'una nit serena i tranquil·la. Fou una delícia passejar vora el mar. Per nosaltres, tan mediterranis, no podíem trobar un lloc més adient.

Diumenge, dia 3 de maig

Aquest dia, el matí, ens centràrem a conèixer la ciutat de Perpinyà, ciutat tan propera i tan lligada a la nostra història. Recorreguérem per el Castellet, la Llotja, la Catedral i molt especialment el Palau del reis de Mallorca. En aquest lloc tan emblemàtic férem la fotografia de grup.

Agraïm, en nom de tots, l'ajuda tan sincera i cordial dels nostres amfitrions en Jean Jacques Clapés i N'Emília Castells.

Carme Lorente Gelabert, maig 1998

CONCURSOS I CONVOCATÒRIES LITERÀRIES

NARRATIVA

CONVOCATÒRIA "DIA DE LA SEU VELLA 1998"
PREMI AL MILLOR TREBALL LITERARI.

CONVOCA: Associació "Amics de la Seu Vella".
Apartat de correus núm. 524. 25080 Lleida (Segrià).

OBRES ORIGINALS DE CARÀCTER NARRATIU
QUE VERSIN SOBRE LA SEU VELLA.

TERMINI DE PRESENTACIÓ: 09.10.98

DOTACIÓ: Trofeu.

PREMIS "LAZARILLO"

CONVOCA: OEPLI, C. Santiago Rusiñol, 8. 28040
Madrid. TEL. : 91/5330802

RESUM DE LES BASES: Aquests premis tenen per
finalitat estimular la producció de llibres destinats al
públic infantil. Escrits en qualsevol de les quatre llengües
de l'Estat espanyol. Els treballs hauran de ser originals
i inèdits. Per triplicat.

TERMINI PRESENTACIÓ: 30.06.98

DOTACIÓ: Primer premi: 1.000.000 pta. Dos accèssits
de 220.000 pta.

VII CONCURS CONTE CURT SANT BARTOMEU,
MONTUÏRI 1998

CONVOCA: AJUNTAMENT DE MONTUÏRI, Plaça
Major, 1 - 07230.

BASES: Obra original, inèdita i escrita en llengua
catalana.

PREMIS: 1r premi, 100.000 pta., 2n premi 75.000 pta.
i 3r premi 50.000 pta.

TERMINI PRESENTACIÓ: Les 14 hores de dia 24-07-
1998.

PREMIS "ÒMNIUM CULTURAL DE GRANOLLERS"
1998 - IX PREMI DE NARRATIVA

CONVOCA: Òmnium Cultural de Granollers, C/d'Espí
i Grau, 1 (Casa de Cultura St. Francesc). 08400
Granollers (Vallès Oriental), TEL.: 93/8794046

RESUM DE LES BASES: Podran optar-hi obres inèdites
de narrativa.

EXTENSIÓ: De 80 a 100 folis. Triplicat. Sense signar,
amb pseudònim i plica amb les dades personals de
l'autor.

TERMINI PRESENTACIÓ: 31.07.98

DOTACIÓ: 1r. premi 250.000 pta.

XI CONCURS DE NARRATIVA "SEBASTIÀ JUAN
ARBÓ"

CONVOCA: Revista "Ràpita", Plaça de Carles III, 13.
43540 St. Carles de la Ràpita (Montsià). TEL.: 977
740100.

EXTENSIÓ: De 100 a 200 fulls. Triplicat. Amb títol,
lema i plica closa amb les dades de l'autor.

TERMINI PRESENTACIÓ: 01.09.98

DOTACIÓ: 350.000 pta. i posterior edició.

CONCURS LITERARI MONT-ROIG'98

CONVOCA: Ajuntament de Mont-roig del Camp.

ADREÇA: C/ de la Mare de Déu de la Roca, 5. Tel 977/
837005. 43300 Mont-roig del Camp (Baix Camp).

TEL.: 977/837005

EXTENSIÓ: De 10 a 25 folis. Per quintuplicat. Amb
lema i plica.

TERMINI DE PRESENTACIÓ: 31/08/98

DOTACIÓ: 75.000 pta.

POESIA

PREMIS "ÒMNIUM CULTURAL DE GRA-NOLLERS"
1998, VIII PREMI JUVENIL DE POESIA.

ADREÇA: C/ d'Espí i Grau, 1. 08400 Granollers (Vallès
Oriental). TEL. 93/8794046

BASES: Podran participar-hi tots els al·lots i al·lotes
menors de 18 anys.

EXTENSIÓ: De 25 a 60 versos. Per triplicat. Sense
signar i amb plica.

TERMINI PRESENTACIÓ: 31.07.98

DOTACIÓ: 25.000 pta.

VIII PREMI DE POESIA "JOSEP FÀBREGAS I
CAPELL". Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de
Sallent.

ADREÇA: C/ De Torres Amat, 26. 08650 Sallent
(Bages)

EXTENSIÓ: Màxima 80 versos. Sextuplicat. Amb plica
i pseudònim.

TERMINI PRESENTACIÓ: 31.07.98

DOTACIÓ: Primer premi: 100.000 pta. Segon premi:
60.000 pta.

VIII PREMI DE POESIA "PACO MOLLÀ"

CONVOCA: Ajuntament de Petrer.

ADREÇA: Pl. de Baix, 1, 03610 Petrer (País Valencià)
TEL.: 96/5371050

EXTENSIÓ: De 15 a 25 poemes. Triplicat. Amb lema
i plica.

TERMINI DE PRESENTACIÓ: 16.09.98

DOTACIÓ: 250.000 pta.

XIV PREMI DE POESIA "FESTA D'ELX"

CONVOCA: Ajuntament d'Elx.

ADREÇA: C/.del Sants Metges, s/n. 03203 Elx (País
Valencià). Tel. 96/6611350

EXTENSIÓ: De 50 a 100 pàgines. Per triplicat. Amb
lema i plica.

TERMINI DE PRESENTACIÓ: 31.07.98

DOTACIÓ: 250.000 pta. i posterior publicació.

Servei Renda Àgil '98

ENGUANY, COM UN RELLOTGE.

El Govern Balear agilitza, encara més, la *Declaració de la Renda*

DES DE L'11 DE MAIG FINS AL 30 DE JUNY, EL GOVERN BALEAR FA, CONFIDENCIALMENT I GRATUÏTAMENT, LA VOSTRA DECLARACIÓ DE RENDA.

amb la col·laboració de:

L'any passat més de 27.000 residents a les Illes varen comprovar l'agilitat d'aquest servei del Govern Balear.

Enguany posam més mitjans tècnics i humans per oferir-vos la possibilitat de fer la vostra declaració d'una manera

encara més ràpida. Si la vostra declaració resulta amb dret a **devolució**, el Govern Balear n'agilitzarà al màxim el pagament perquè cobreu abans.

Demanau ja cita prèvia. Com més aviat presenteu la vostra declaració, més aviat rebreu, si pertoca, l'import de la devolució.

■ A Mallorca:

Recinte de Fires i Congressos de Balears. PALMA.

Horari: 09.30 - 14.00 h
16.30 - 19.30 h

Dissabtes: 10.00 - 14.00 h

Recordau: només amb cita prèvia.

Telèfon **900-700 012** gratuït

<http://www.caib.es/renda/98.htm>

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Economia i Hisenda

L'AJUNTAMENT D'INCA INFORMA

EXPOSICIONS

QUÈ FA UN EURO A LA MEVA BUTXACA?

Del 8 al 24 de maig

Inauguració: divendres 8 de maig, a les 20.30 h

Horari de visites:

de dilluns a divendres de 18 a 21 h; dijous, dissabtes i diumenges, de 10.30 a 13.30 h.

TRANSFORMA

Del 29 de maig al 28 de juny

Inauguració: divendres 29 de maig, a les 20'30 h

Horari de visites:

de dilluns a divendres, de 18 a 21 h; dijous, dissabtes i diumenges, de 10'30 a 13'30 h

CENTRE D'EXPOSICIONS

(carrer de la Sirena, 19)

II EXPOSICIÓ DE MANUALITATS ESCOLARS I EXTRAESCOLARS, AMPA DE LA PURESA

Del 27 al 30 de maig

Inauguració: dimecres dia 27, a les 20'30 h

Horari de visites:

de dijous a diumenge, de les 18 a 20'30 h

EXPOSICIÓ SOBRE L'OBRA DE BLAI BONET

Del 7 al 17 de maig

Inauguració: dijous 7 de maig, a les 20'30 h

Horari de visites: de dilluns a divendres, de 19 a 21 hores.

Organització: OCB delegació d'Inca

ÀREA DE CULTURA I EDUCACIÓ

TEMPS ERA TEMPS...

HOMENATGE ALS REVETLERS D'INCA

Corrien els anys difícils de la postguerra. Els Revetlers d'Inca d'aquesta postguerra reberen un merescut homenatge per la seva tasca en el retrobament dels nostres balls folklòrics.

Avui tots els que enacara viuen ja són padrins i la majoria d'ells estan ja jubilats. No hi ha dubte que aquesta fotografia els farà reviure temps passats i els portarà records inoblidables de la seva joventut.

Els són, començant per la fila de darrera i d'esquerra a dreta,

1a fila: Bernat Amorós, A. Ballester, J. Torrens, J. Pieras, V. Batle, A. Villalonga, G. Martorell.

2a fila: P. Janer, M. Beltran, M. Reinoso, Antoni Amorós, A. Escat, Mateu Seguí, Margalida Cerdó.

3a fila: Maria Llull, Baltasar Genestra, Francisca Sastre, Miquel Munar.

4a fila: Joan Llull, Margalida Genestar, Miquel Cerdó, Josefa Terol